

Na temelju članka 84. Zakona o tržištu plina („Narodne novine“ broj 28/2013), operator transportnog sustava donosi

MREŽNA PRAVILA TRANSPORTNOG SUSTAVA

I. OPĆE ODREDBE

Članak 1.

Ovim Mrežnim pravilima transportnog sustava (u daljnjem tekstu: Mrežna pravila) uređuje se način upravljanja transportnim sustavom, korištenja transportnog sustava, razvoj i izgradnja, povezivanje transportnog sustava s ostalim dijelovima plinskog sustava, priključenje na transportni sustav, mjerna pravila za obračunsko mjerno mjesto, postupak rezervacije kapaciteta, nominacije korištenja transportnog sustava, utvrđivanje i raspodjela količina plina, izvještavanja, razmjena podataka i komunikacija, objava podataka.

Članak 2.

Ova Mrežna pravila obvezan je primjenjivati operator transportnog sustava, korisnik transportnog sustava, operator distribucijskog sustava, operator sustava skladišta plina, proizvođač plina, krajnji kupac priključen na transportni sustav te voditelj bilančne skupine.

Članak 3.

(1) Izrazi koji se koriste u ovim Mrežnim pravilima imaju značenja utvrđena Zakonom o energiji, Zakonom o tržištu plina, Općim uvjetima opskrbe plinom i Pravilima o organizaciji tržišta plina.

(2) Osim izraza iz stavka 1. ovoga članka pojedini izrazi u ovim Mrežnim pravilima imaju sljedeća značenja:

1. *račun operativnog uravnoteženja* — račun na kojemu operatori poveznih sustava evidentiraju razlike između raspodijeljenih i fizički izmjerenih količina plina
2. *dnevno odstupanje* – razlika između količine plina predane u transportni sustav i količine plina preuzete iz transportnog sustava na razini plinskog dana, utvrđena za svaku bilančnu skupinu,
3. *dozvoljena razlika u mjerenju* – razlika u mjerenju količine plina koja je manja ili jednaka granici dopuštene pogreške mjerne opreme propisana ovim Mrežnim pravilima, sukladno posebnim propisima kojima se uređuju mjeriteljski zahtjevi za mjerila plina
4. *energetska suglasnost* – isprava kojom se utvrđuje pravo na priključni kapacitet na transportnom sustavu, a koju na zahtjev podnositelja zahtjeva za izdavanje energetske suglasnosti za priključenje na transportni sustav izdaje operator transportnog sustava
5. *informacijska platforma* — informacijski sustav operatora transportnog sustava koji je podrška provođenju postupaka i procedura za tržište plina definiranih u ovim Mrežnim pravilima, a kojima pristupaju sudionici tržišta prema korisničkim pravima sukladno potpisanom sporazumu o pristupu informacijskoj platformi operatora transportnog sustava
6. *interkonekcija* – priključak na državnoj granici na kojemu je ostvarena fizička povezanost između transportnih sustava susjednih zemalja
7. *korisnik transportnog sustava* – opskrbljivač plinom ili trgovac plinom koji za potrebe svojih kupaca sklapa ugovor o transportu plina s operatorom transportnog sustava

8. *kumulativno odstupanje* – suma dnevnih odstupanja u iznosu do primarne tolerancije odstupanja, za razdoblje od početka prvog plinskog dana u pojedinom mjesecu do kraja određenog plinskog dana u tom mjesecu
9. *matching (uparivanje)* – proces usporedbe i potvrde iznosa količina plina po parovima korisnika transportnog sustava na interkonekciji, kojeg provode operatori povezanih transportnih sustava temeljem nominacija pojedinog para korisnika transportnog sustava, pri čemu nominacija mora biti istog iznosa na jednoj i drugoj strani interkonekcije
10. *mjerna stanica* – dio transportnog sustava na kojemu operator transportnog sustava preuzima plin u transportni sustav ili predaje plin iz transportnog sustava i na kojemu se obavlja mjerenje količine plina,
11. *mjerna redukcijska stanica* – dio transportnog sustava na kojemu operator transportnog sustava predaje plin iz transportnog sustava i na kojemu se obavlja mjerenje količine plina, predgrijavanje plina i snižavanje tlaka plina, a može se obavljati i pročišćavanje plina
12. *nadzor i upravljanje transportnog sustava* – skup postupaka koji objedinjuje funkcije planiranja, upravljanja i nadzora nad transportnim sustavom, a s ciljem održavanja pogonskih parametara transportnog sustava u granicama potrebnim za siguran i pouzdan transport plina
13. *nominacija* – najava količine prirodnog plina za bilančnu skupinu za naredni plinski dan koju korisnici transportnog sustava, odnosno članovi bilančne skupine, namjeravaju predati u transportni sustav i/ili preuzeti iz transportnog sustava
14. *obračunsko mjerno mjesto* – mjesto u plinskom transportnom sustavu s ugrađenim plinomjerom i drugom mjernom, regulacijskom i sigurnosnom opremom na kojem se obavlja mjerenje parametara radi obračuna isporučenog plina
15. *plinska godina* – razdoblje koje počinje u 6:00 sati 1. listopada tekuće godine i traje do 6:00 sati 1. listopada iduće godine
16. *plinski čvor* – dio transportnog sustava na kojemu je ostvarena međusobna veza dva ili više plinovoda istog ili različitog radnog tlaka
17. *plinski dan* – razdoblje od 24 sata koje počinje u 6:00 sati i traje do 6:00 sati narednog dana
18. *pogonska potrošnja* – količina prirodnog plina koju operator transportnog sustava troši iz transportnog sustava za pogon vlastitih postrojenja ili prilikom obavljanja radova na sustavu u svrhu pružanja usluge transporta te održavanja i razvoja transportnog sustava
19. *pouzdanost isporuke* – stalnost isporuke plina iz transportnog ili distribucijskog sustava u određenom vremenskom razdoblju iskazana pokazateljima broja i trajanja prekida isporuke
20. *povratni kapacitet* – kapacitet transportnog sustava kojega operator transportnog sustava nudi na jednosmjernoj interkonekciji u smjeru suprotnom od fizičkog protoka plina, a koristi se sve dok ima protoka plina u fizičkom smjeru
21. *pravilo manjeg* – primjenjuje se na interkonekciju u slučaju razlike u iznosima nominacija na jednoj i drugoj strani interkonekcije, u postupku uparivanja potvrđuje se nominacija manjeg iznosa
22. *prekidivi kapacitet* – kapacitet transportnog sustava kojega operator transportnog sustava ugovara na način da ga može korisniku transportnog sustava djelomično ili u potpunosti ograničiti za određeno vremensko razdoblje

23. *priključak* – sklop plinskih uređaja i instalacija, uključivo obračunsko mjerno mjesto, kojima se povezuju plinski uređaji i instalacije krajnjeg kupca plina ili operatora drugog dijela plinskog sustava s transportnim sustavom
24. *priključni kapacitet* – najveći protok plina kojeg je moguće ostvariti na pojedinom priključku sukladno energetskej suglasnosti
25. *redovan pogon transportnog sustava* – stanje u transportnom sustavu u kojem su u tehnološkom smislu osigurani preduvjeti za vođenje transportnog sustava
26. *renomnacija* – izmijenjena nominacija
27. *rezervirani kapacitet* – iznos kapaciteta koji je operator transportnog sustava dodijelio korisniku transportnog sustava u postupku raspodjele kapaciteta
28. *robna namira plina* – nadoknada u plinu, za plin iskorišten iz operativne akumulacije
29. *sekundarno tržište kapaciteta* – tržište kapaciteta na kojemu korisnici transportnog sustava međusobno trguju rezerviranim kapacitetom transportnog sustava,
30. *slobodni kapacitet* – dio tehničkog kapaciteta koji nije rezervirani kapacitet
31. *specifična točka* – dio transportnog sustava unutar specifičnog područja na kojemu se obavlja mjerenje sastava ili uzimanje uzoraka plina, a izmjerene vrijednosti predstavljaju referentnu vrijednost za sve izlaze iz transportnog sustava pridružene tom specifičnom području
32. *specifično područje* – fizički povezani dijelovi transportnog sustava unutar kojih se transportira plin slične kvalitete i ogrjevne vrijednosti ili dio transportnog sustava drugačijeg radnog tlaka
33. *stalni kapacitet* – kapacitet transportnog sustava kojeg operator transportnog sustava osigurava korisniku u cjelokupnom iznosu za ugovoreno vrijeme i ne može ga prekinuti ili ograničiti, osim u slučajevima propisanim pozitivnim pravnim propisima
34. *stanje namire* – količina plina koju voditelj bilančne skupine duguje operatoru transportnog sustava ili potražuje od operatora transportnog sustava, a zbog korištenja operativne akumulacije i operativne zalihe
35. *sustav za daljinski nadzor, upravljanje i prikupljanje podataka* – sustav koji omogućuje neprekidan uvid u tehnološke parametre transportnog sustava i izravno upravljanje objektima transportnog sustava primjenom odgovarajuće sklopovske i programske opreme vlastitog telekomunikacijskog podsustava
36. *tehnički kapacitet* – najveći stalni kapacitet transportnog sustava kojeg operator transportnog sustava može ponuditi korisnicima transportnog sustava, a uzimajući u obzir integritet i tehničke mogućnosti plinskog transportnog sustava,
37. *tolerancija odstupanja* – granica odstupanja s obzirom na koju se obračunava naknada za odstupanje
38. *ugovor o transportu plina* – ugovor koji može biti sklopljen u bilo kojoj formi, a kojim se operator transportnog sustava obvezuje pružiti korisniku transportnog sustava standardnu uslugu transporta plina, a korisnik transportnog sustava se obvezuje platiti reguliranu naknadu za korištenje transportnog sustava.
39. *ulazna mjerna stanica* – dio transportnog sustava na kojemu operator transportnog sustava preuzima plin u transportni sustav i na kojemu se obavlja pročišćavanje i mjerenje količine plina te parametara kvalitete plina
40. *upravljanje zagušenjima* – upravljanje kapacitetima transportnog sustava s ciljem optimalnog i maksimalnog korištenja tehničkog kapaciteta i pravodobnog predviđanja mjesta zagušenja

41. *uravnoteženje* – postupci i mjere kojima operator transportnog sustava osigurava da ukupna količina plina koja se predaje i preuzima iz transportnog sustava bude jednaka u određenom vremenskom razdoblju

II. OPIS TRANSPORTNOG SUSTAVA

Članak 4.

Transportni sustav čine:

- a) plinovodi različitog nazivnog promjera i radnog tlaka,
- b) ulazne mjerne (redukcijske) stanice (UM(R)S),
- c) izlazne mjerne redukcijske stanica (IMRS),
- d) plinski čvorovi (PČ),
- e) sustav za daljinski nadzor, prikupljanje podataka i upravljanje plinskom mrežom,
- f) nacionalni dispečerski centar (NDC),
- g) tehnički sustavi nužni za siguran i pouzdan rad transportnog sustava,
- h) ostali objekti, oprema i uređaji.

Članak 5.

Opis transportnog sustava i karta transportnog sustava objavljeni su na službenoj internetskoj stranici Plinacro (www.plinacro.hr).

Članak 6.

(1) Na ulaze u transportni sustav priključeni su:

- a) sustav proizvodnih plinovoda i plinska instalacija proizvođača plina,
- b) transportni sustavi susjednih zemalja,
- c) sustav podzemnog skladišta plina.

(2) Na izlaze iz transportnog sustava priključeni su:

- a) izravni plinovod krajnjeg kupca na transportnom sustavu,
- b) distribucijski sustavi,
- c) sustav podzemnog skladišta plina,
- d) transportni sustavi susjednih zemalja.

III. RAZVOJ, GRADNJA I ODRŽAVANJE TRANSPORTNOG SUSTAVA

Razvoj transportnog sustava

Članak 7.

(1) Operator transportnog sustava je odgovoran za razvoj transportnog sustava.

(2) Razvoj transportnog sustava provodi se prema odobrenom desetogodišnjem planu razvoja transportnog sustava.

(3) Desetogodišnji plan razvoja transportnog sustava izrađuje se na temelju Strategije energetskeg razvitka Republike Hrvatske, Programa provedbe Strategije energetskeg razvitka Republike Hrvatske, a uzimajući u obzir:

- opravdane potrebe za osiguranjem dugoročnih kapaciteta transportnog sustava,
- karakteristike protočnih i tlačnih radnih parametara transportnog sustava,
- stvarno i očekivano korištenje transportnog sustava,
- podatke o sigurnosti i pouzdanosti rada transportnog sustava,
- ekonomske uvjete,
- druge relevantne podatke.

Članak 8.

Pri izradi i ažuriranju planova razvoja transportnog sustava operator transportnog sustava obavezan je uvažavati činjenice iz godišnjeg izvješća o pouzdanosti, sigurnosti i učinkovitosti transportnog sustava, kvaliteti plina, kvaliteti usluge, pouzdanosti isporuke plina, tehničkim karakteristikama sustava, korištenju kapaciteta transportnog sustava, održavanju opreme transportnog sustava te ispunjavanju ostalih zakonskih obaveza, pri čemu je obavezan voditi računa o:

- sigurnom i učinkovitom funkcioniranju međusobno povezanih sustava,
- odobrenim investicijskim projektima operatora sustava skladišta plina, operatora terminala za UPP i operatora distribucijskog sustava,
- investicijskim projektima inozemnih operatora transportnih sustava i drugih subjekata koji mogu imati utjecaja na rad i korištenje transportnog sustava,
- postojećim i planiranim međudržavnim spojnim plinovodima,
- očekivanom razvoju proizvodnje, opskrbe, potrošnje i tranzita plina,
- načelima upravljanja zagušenjima u transportnom sustavu sukladno međunarodnoj praksi i pravilima,
- sprječavanju pojave ugovornog zagušenja,
- regionalnim, nacionalnim i europskim ciljevima održivosti razvoja, uključujući međunarodne projekte od interesa za Republiku Hrvatsku.

Članak 9.

(1) Operator transportnog sustava će, kada mu se prilikom izrade planova razvoja i građenja ukaže potreba, organizirati i javni postupak za iskazivanje interesa postojećih i potencijalnih korisnika transportnog sustava za korištenje infrastrukture koju planira graditi, a radi prikupljanja dodatnih tehničkih, ekonomskih i korisničkih podataka ili potrebe potvrde opravdanosti ili odobrenja investicijskog projekta.

(2) Prilikom izrade planova razvoja transportnog sustava treba odabrati ono rješenje koje u potpunosti zadovoljava tehničke kriterije uz poštivanje načela minimuma troškova.

Članak 10.

(1) Ograničenja i rizici koji nastaju u radu transportnog sustava, a ne mogu se uzeti u obzir pri planiranju razvoja transportnog sustava zbog ekonomskih razloga, moraju se odgovarajućim planovima rada i održavanja svesti na minimum.

Članak 11.

(1) Pri izradi i ažuriranju planova razvoja transportnog sustava operator transporta plina obavezan je uvažavati potrebu dimenzioniranja kapaciteta na ulazima u transportni sustav sukladno Uredbi (EZ) br. 994/2010.

(2) Dimenzioniranjem kapaciteta na ulazima u transportni sustav, pri planiranju i izgradnji transportnog sustava, ostvaruju se uvjeti za primjerenu sigurnosti opskrbe plinom svih kupaca, pouzdan transport i osigurava usluga transportnog sustava.

Članak 12.

(1) Pri planiranju i gradnji objekata koji su u zajedničkoj nadležnosti operatora transportnog sustava i operatora distribucijskog sustava, operatora sustava skladišta plina ili operatora sustava za ukapljeni prirodni plin primjenjuju se odredbe ovih Mrežnih pravila. Ti objekti iskazuju se u planu razvoja i gradnje izdvojeno od ostalih objekata transportnog sustava.

(2) Pri planiranju i gradnji objekata koji su u zajedničkoj nadležnosti operatora transportnog sustava i operatora transportnih sustava susjednih zemalja primjenjuju se međunarodni standardi i norme. Ti objekti iskazuju se u planu razvoja i gradnje izdvojeno od ostalih objekata transportnog sustava.

Gradnja i održavanje transportnog sustava

Članak 13.

(1) Operator transportnog sustava na temelju odobrenog desetogodišnjeg plana razvoja transportnog sustava i operativnog plana poslovanja gradi nove objekte, rekonstruira, dograđuje i modernizira postojeće objekte transportnog sustava.

(2) Operator transportnog sustava na temelju sklopljenih ugovora o priključenju gradi priključke na transportni sustav.

(3) Pri projektiranju, gradnji, puštanju u rad, radu i održavanju objekata transportnog sustava koriste se važeći standardi i norme. Popis važećih standarda i normi operator transportnog sustava objavljuje na službenoj internetskoj stranici.

(4) Operator transportnog sustava može također primijeniti pri projektiranju, gradnji, puštanju u rad i održavanju interne smjernice i pravila, koje sadržavaju barem minimalne zahtjeve propisa o tehničkim uvjetima za izgradnju, rad i održavanje plinovoda i ostalih objekata transportnog sustava.

(5) Operator transportnog sustava pokreće pravovremeno postupke dobivanja suglasnosti i dozvola za izgradnju objekata.

Članak 14.

Plinovode za koje se procjeni da više nisu za korisnu upotrebu, kada održavanje i trošak zamjene nadmašuju vrijednost dobivenu nastavkom rada, stavlja se van uporabe. Postupak rastavljanja i uklanjanja provodi se sukladno važećim odredbama Zakona o gradnji.

Članak 15.

(1) Za potrebe osiguranja redovnog pogona transportnog sustava operator transportnog sustava provodi aktivnosti održavanja kako bi osigurao najveću moguću razinu sigurnosti, pouzdanosti, raspoloživosti i učinkovitosti transportnog sustava.

(2) Operator transportnog sustava provodi preventivna i zakonom predviđena ispitivanja i preglede, štiti transportni sustav od štetnih utjecaja i nadzire aktivnosti trećih osoba u zaštitnom pojasu plinovoda i na ostalim dijelovima transportnog sustava.

(3) Održavanje transportnog sustava obavlja se sustavno, planskim izvođenjem radova redovitog održavanja transportnog sustava, odnosno njegovih dijelova te otklanjanjem kvarova ili nedostataka.

(4) Pod kvarovima ili nedostacima iz stavka 3. ovoga članka podrazumijevaju se oštećenja, propuštanja, kvarovi mjerne i ostale opreme te sve druge okolnosti koje za posljedicu imaju ili bi mogle imati ugrozu života i zdravlja ljudi ili nastanak materijalne štete na imovini, nastanak većih ili novih kvarova ili nedostataka, kao i onečišćenje okoliša.

Članak 16.

(1) Planirane aktivnosti na transportnom sustavu koje nemaju utjecaja na transport plina odnosno na kapacitet transporta mogu se odvijati u bilo koje doba bez prethodne najave korisnicima transportnog sustava.

(2) Planirane aktivnosti izvođenja radova na transportnom sustavu koje uzrokuju prekid transporta plina ili mogu imati utjecaja na korištenje kapaciteta moraju biti unaprijed najavljene. Operator transportnog sustava mora poduzeti sve ekonomski opravdane radnje da se prekid ili smanjenje kapaciteta transporta svede na najmanju moguću mjeru.

(3) Najavljivanje radova koji utječu na korištenje kapaciteta provodi se sukladno Poglavlju XVII, člancima 107 do 113 ovih Mrežnih pravila.

Članak 17.

Neplanirane aktivnosti održavanja koje uzrokuju prekid transporta plina ili ograničenje kapaciteta mogu se obavljati samo ukoliko se radi o kvarovima ili nedostacima koji mogu imati za posljedicu opasnost za živote i zdravlje ljudi ili nastanak materijalne štete.

Članak 18.

Operator transportnog sustava može, kao dobar gospodarstvenik, sklopiti ugovore o osiguranju protiv rizika koji su povezani s obavljanjem djelatnosti u koje treba uključiti i osiguranje protiv šteta na objektima, opremi i uređajima transportnog sustava, direktnih šteta koje uzrokuju treće osobe.

Članak 19.

(1) Ako je operator transportnog sustava pozvan da obavi na transportnom sustavu određene radove radi potreba treće strane, takve radove izvodi na trošak treće strane sukladno cjeniku za nestandardne usluge.

(2) Ako su posljedice tih radova smetnje u radu transportnog sustava djelomično ili u cijelosti, naručitelj tih radova snosi troškove uklanjanja smetnji i moguće štete za korisnike transportnog sustava.

(3) Operator transportnog sustava ne odgovara za naknadu štete za ograničenja ili prekide u transportu radi izvođenja tih radova.

(4) Operator transportnog sustava može izvođenje tih radova prepustiti trećoj strani, ako treća strana dokaže da je kvalificirana ili da ima kvalificiranog izvođača.

IV. PRIKLJUČENJE NA TRANSPORTNI SUSTAV

Energetski uvjeti za priključenje na transportni sustav

Članak 20.

- (1) Energetske uvjete za priključenje na transportni sustav (u daljnjem tekstu: energetske uvjete) dužno je pribaviti nadležno upravno tijelo u postupku izdavanja lokacijske dozvole za građevinu koja se priključuje na transportni sustav.
- (2) Energetskim uvjetima utvrđuje se mogućnost priključenja građevine na transportni sustav, tehnički i ekonomski uvjeti priključenja te uvjeti korištenja transportnog sustava.
- (3) Energetske uvjete izdaje operator transportnog sustava.
- (4) Za priključenje postojeće građevine na transportni sustav, energetske uvjete izdaje operator transportnog sustava na zahtjev investitora ili vlasnika građevine.
- (5) Uz zahtjev za izdavanje energetske uvjeta iz stavka 4. ovoga članka, prilaže se akt kojim je odobreno građenje i opis plinifikacije građevine.
- (8) Na temelju energetske uvjeta ne može se priključiti građevina ili promijeniti (povećati/smanjiti) priključni kapacitet.
- (9) Operator transportnog sustava objavljuje u pisanom ili elektroničkom obliku na službenoj internetskoj stranici obrazac zahtjeva za izdavanje energetske uvjeta.

Članak 21.

Investitor ili vlasnik građevine priključene na transportni sustav koji treba promjenu (povećanje/smanjenje) priključnog kapaciteta priključka ili promjene na priključku, dužan je podnijeti operatoru transportnog sustava zahtjev za izdavanje novih energetske uvjeta.

Članak 22.

- (1) Energetski uvjeti sadrže podatke o:
 - investitoru ili vlasniku građevine
 - položaju građevine
 - mjestu i načinu izgradnje priključka
 - priključnom kapacitetu
 - ukupnoj godišnjoj potrošnji plina
 - obračunskom mjernom mjestu
 - roku priključenja
 - uvjetima korištenja transportnog sustava i
 - uputi o pravu na žalbu
- (2) Energetski uvjeti mogu sadržavati i:
 - parametrima transportnog sustava na mjestu priključenja
 - specifikaciji opreme koju je potrebno ugraditi ili obnoviti zbog izgradnje priključka
 - dozvoljene promjene tlaka u transportnom sustavu

- pobliže podatke o plinomjeru i drugoj mjernoj opremi
- način razmjene mjernih podataka
- program obveznih ispitivanja i
- ostale podatke vezane za priključenje građevine.

Članak 23.

- (1) Energetski uvjeti važe dvije godine od dana izdavanja.
- (2) Energetski uvjeti prestaju važiti ako se u roku iz stavka 1. ovoga članka ne izda energetska suglasnost.
- (3) Energetski uvjeti mogu se produžiti za dvije godine iz opravdanih razloga ako to zatraži investitor ili vlasnik građevine.

Članak 24.

- (1) Podnositelj zahtjeva za izdavanje lokacijske dozvole iz stavka (1) članka 22. ovih Mrežnih pravila i podnositelj zahtjeva za izdavanje energetskih uvjeta iz stavaka (4) i (6) članka 22 ovih Mrežnih pravila kojem je odbijen zahtjev za izdavanje energetskih uvjeta ili je nezadovoljan uvjetima iz izdanih energetskih uvjeta ima pravo žalbe Agenciji.
- (2) Žalba iz stavka 1. ovoga članka podnosi se u roku od 15 dana od dana primitka rješenja kojim se odbija zahtjev za izdavanje energetskih uvjeta odnosno u roku od 15 dana od dana primitka rješenja kojim se izdaju energetski uvjeti.
- (3) Odluka Agencije je konačna.

Članak 25.

- (1) Operator transportnog sustava u postupku izdavanja građevinske dozvole provjerava u tehničkoj dokumentaciji usklađenost primijenjenih rješenja s energetskim uvjetima.
- (2) Na temelju obavljene provjere tehničke dokumentacije operator transportnog sustava izdaje potvrdu o usklađenosti tehničke dokumentacije s energetskim uvjetima ili zahtijeva usklađivanje s energetskim uvjetima.

Članak 26.

Nakon izdavanja lokacijske dozvole za građevinu za čiju je izgradnju potrebna građevinska dozvola, stranke u postupku mogu zatražiti sklapanje predugovora o priključenju na transportni sustav i sklapanje predugovora o opskrbi plinom prije izdavanja energetske suglasnosti za priključenje na transportni sustav.

Članak 27.

Nakon izdavanja lokacijske dozvole, stranke u postupku mogu zatražiti sklapanje predugovora o priključenju na transportni sustav i sklapanje predugovora o opskrbi plinom prije izdavanja energetske suglasnosti za priključenje na transportni sustav.

Energetska suglasnost za priključenje na transportni sustav

Članak 28.

- (1) Energetska suglasnost za priključenje na transportni sustav (u daljnjem tekstu: energetska suglasnost) sadrži sve podatke kao i energetske uvjeti te podatke o potvrdi glavnog projekta odnosno građevinskoj dozvoli.
- (2) Zahtjev za izdavanje energetske suglasnosti podnosi investitor ili vlasnik građevine, a uz zahtjev je dužan priložiti rješenje o uvjetima građenja ili građevinsku dozvolu.
- (3) Vlasnik ili investitor postojeće građevine iz članka 22. ovih Mrežnih pravila uz zahtjev za izdavanje energetske suglasnosti prilaže glavni projekt koji sadrži strojarski projekt – projekt plinske instalacije građevine izrađen u skladu s posebnim zakonom.
- (4) U slučaju iz stavka 3. ovoga članka glavni projekt koji sadrži strojarski projekt – projekt plinske instalacije građevine mora biti sastavni dio građevinske dozvole odnosno mora biti potvrđen od nadležnog tijela.
- (5) U slučaju iz stavka 4. ovoga članka, operator transportnog sustava izdat će podnositelju zahtjeva energetske suglasnosti ukoliko je glavni projekt koji sadrži strojarski projekt – projekt plinske instalacije građevine usklađen s energetske uvjetima.
- (6) Vlasnik ili Investitor građevine iz članka 23. ovih Mrežnih pravila podnosi zahtjev za izdavanje nove energetske suglasnosti.
- (7) Energetska suglasnost prestaje važiti ako se u roku dvije godine od dana izdavanja energetske suglasnosti ne sklopi ugovor o priključenju na transportni sustav.
- (8) Troškove izdavanja energetske suglasnosti snosi investitor ili vlasnik građevine koji je podnio zahtjev za izdavanje energetske suglasnosti.
- (9) Operator transportnog sustava objavljuje u pisanom ili elektroničkom obliku na službenoj internetskoj stranici obrazac zahtjeva za izdavanje energetske suglasnosti.

Članak 29.

- (1) Energetske suglasnosti izdaje operator transportnog sustava.
- (2) Energetska suglasnost izdaje se za svako pojedinačno obračunsko mjerno mjesto.

Članak 30.

- (1) Priključni kapacitet iz energetske suglasnosti neprenosiv je na drugu lokaciju.
- (2) Energetska suglasnost prestaje važiti danom trajnog odvajanja priključka od transportnog sustava.

Članak 31.

- (1) Operator transportnog sustava ima pravo vlasniku ili investitoru građevine priključene na transportni sustav smanjiti priključni kapacitet priključka ukoliko utvrdi da je 6 mjeseci uzastopno iskorištenost priključnog kapaciteta manja od 20% priključnog kapaciteta odobrenog energetske suglasnošću.
- (2) U slučaju iz stavka 1. ovog članka, operator transportnog sustava izdat će vlasniku ili investitoru građevine priključene na transportni sustav novu energetske suglasnosti kojom će priključni kapacitet uskladiti sa stvarno utvrđenom iskorištenosti priključnog kapaciteta priključka.

(3) Troškove izdavanja nove energetske suglasnosti i rekonstrukcije priključka snositi će investitor ili vlasnik građevine priključene na transportni sustav prema cjeniku za nestandardne usluge operator transportnog sustava.

Stvaranje tehničkih uvjeta u transportnom sustavu

Članak 32.

(1) Investitor stvaranja tehničkih uvjeta u transportnom sustavu je operator transportnog sustava.

(2) Redovno stvaranje tehničkih uvjeta u transportnom sustavu financira se iz naknade za korištenje transportnog sustava.

(3) Iznimno od stavka 2. ovoga članka, redovito stvaranje tehničkih uvjeta u transportnom sustavu za koji je uspostavljen regulatorni račun sukladno Metodologiji utvrđivanja iznosa tarifnih stavki za transport plina, financira se dijelom iz naknade za korištenje transportnog sustava, a dijelom iz naknade za priključenje.

(4) Izvanredno stvaranje tehničkih uvjeta u transportnom sustavu financira se iz naknade za priključenje.

Članak 33.

(1) U slučaju da je za priključenje građevine potrebno izvanredno stvaranje tehničkih uvjeta u transportnom sustavu, operator transportnog sustava izrađuje na zahtjev investitora građevine elaborat izvanrednog stvaranja tehničkih uvjeta u transportnom sustavu (u daljnjem tekstu: elaborat).

(2) Elaboratom se utvrđuje osobito:

- tehnički detalji gradnje novih dijelova transportnog sustava,
- usklađenost gradnje novih dijelova transportnog sustava s prostorno-planskom dokumentacijom,
- popis odgovarajućih odobrenja koja je potrebno ishoditi u odnosu na propise koji reguliraju prostorno uređenje i gradnju,
- procijenjeni trošak gradnje novih dijelova transportnog sustava,
- procijenjeni ukupni priključni kapacitet koji nastaje izvanrednim stvaranjem tehničkih uvjeta,
- način raspodjele troška za izvanredno stvaranje tehničkih uvjeta.

(3) Izradu elaborata plaća investitor građevine prema cjeniku za nestandardne usluge operatora transportnog sustava.

(4) Iznimno od stavka 1. ovoga članka elaborat može izraditi pravna ili fizička osoba ovlaštena za projektiranje, u kojem slučaju suglasnost na elaborat daje operator transportnog sustava.

(5) Odnosi između operatora transportnog sustava i investitora građevine vezani za izvanredno stvaranje tehničkih uvjeta u transportnom sustavu iz stavka 1. ovoga članka uređuju se ugovorom.

(6) Način raspodjele eventualne razlike između procijenjenog troška gradnje novih dijelova transportnog sustava (u daljnjem tekstu: trošak za izvanredno stvaranje tehničkih uvjeta) i stvarnog troška gradnje novih dijelova transportnog sustava bitni je sastojak ugovora iz stavka 5. ovoga članka.

Izgradnja priključka na transportni sustav i povećanje priključnog kapaciteta

Članak 34.

(1) Priključak se gradi u skladu s energetsom suglasnošću, Mrežnim pravilima, Metodologijom utvrđivanja naknade za priključenje na plinski distribucijski ili transportni sustav i za povećanje priključnog kapaciteta (dalje: Metodologija utvrđivanja naknade za priključenje) i ugovorom o priključenju na transportni sustav te sukladno odredbama Zakona o prostornom uređenju i gradnji, Zakona o tržištu plina i Pravilnika o jednostavnim građevinama i radovima.

(2) Investitor priključka na transportni sustav je operator transportnog sustava, uključujući priključenje distribucijskog sustava na transportni sustav.

(3) Priključak je sastavni dio transportnog sustava.

(4) Naknadu za priključenje na plinski transportni sustav plaća investitor ili vlasnik građevine, sukladno Metodologiji utvrđivanja naknade za priključenje.

(5) Naknadu za povećanje priključnog kapaciteta (dalje: naknada za priključenje) plaća investitor ili vlasnik građevine, sukladno Metodologiji utvrđivanja naknade za priključenje.

Članak 35.

(1) Operator transportnog sustava organizira izgradnju priključka i priključuje građevinu sukladno sklopljenom ugovoru o priključenju na transportni sustav.

(2) Operator transportnog sustava održava priključak iz stavka (1) ovog članka o svom trošku.

(3) Kod prvog priključenja operator transportnog sustava i investitor ili vlasnik građevine utvrđuju u pisanom obliku podatke o plinomjeru i stanje brojčanika plinomjera.

Stavljanje priključka u funkciju

Članak 36.

(1) Operator transportnog sustava na temelju energetske suglasnosti stavlja u funkciju priključak građevine na transportni sustav s danom početka isporuke plina iz ugovora o opskrbi plinom ili ugovora o prodaji plina, a nakon što je investitor ili vlasnik građevine ispunio sve financijske i druge obveze prema ugovoru o priključenju na transportni sustav i pribavio uporabnu dozvolu za građevinu.

(2) Operator transportnog sustava privremeno priključuje građevinu investitora ili vlasnika građevine za potrebe ispitivanja plinskih uređaja i instalacija i probnog rada ako je probni rad predviđen glavnim projektom, a temeljem pisanog zahtjeva investitora i pisane izjave investitora, nadzornog inženjera i izvođača o preuzimanju odgovornosti tijekom privremenog priključenja.

(3) Operator transportnog sustava u roku od najmanje tri dana prije dana stavljanja u funkciju priključka građevine obavještava u pisanom obliku investitora ili vlasnika građevine i njegovog opskrbljivača plinom, o danu i satu stavljanja u funkciju priključka građevine.

Ugovor o priključenju na transportni sustav

Članak 37.

(1) Ugovor o priključenju na transportni sustav sklapa se na temelju izdane energetske suglasnosti.

- (2) Ugovor o priključenju na transportni sustav sklapaju operator transportnog sustava i operator distribucijskog sustava ili operator sustava skladišta plina ili proizvođač plina ili krajnji kupac na transportnom sustavu u postupku priključenja na transportni sustav te u postupku povećanja priključnog kapaciteta.
- (3) Ugovorom o priključenju na transportni sustav uređuju se uvjeti priključenja na transportni sustav te financijske obveze sukladno Metodologiji utvrđivanja naknade za priključenje i druge obveze ugovornih strana.
- (4) Ugovor o priključenju na transportni sustav sadrži podatke o ugovornim stranama, broj energetske suglasnosti, tehničke uvjete priključenja opreme, tehničke podatke o izgradnji priključka s navedenim mjestom izlaza iz transportnog sustava, iznos naknade za priključenje, način plaćanja, rok izgradnje priključka, vrijeme i mjesto priključenja te ostale odredbe.
- (5) Operator transportnog sustava gradi priključak na transportni sustav u roku utvrđenom ugovorom o priključenju na transportni sustav.
- (6) U rok iz stavka 5. ovoga članka ne računaju se zastoji u aktivnostima na koje operator transportnog sustava nije mogao utjecati (suglasnosti tijela uprave, ishođenje lokacijskih i građevnih dozvola, rješavanje imovinsko-pravnih odnosa građenje priključka od strane izvođača priključka kojega je odabrao investitor ili vlasnik građevine, događaji na gradilištu i slično), o čemu operator transportnog sustava pravodobno izvještava drugu ugovornu stranu.
- (7) Dinamika plaćanja naknade za priključenje za izgradnju priključka na transportni sustav utvrđuje se ugovorom o priključenju na transportni sustav.
- (8) Operator transportnog sustava objavljuje u elektroničkom obliku tipski ugovor o priključenju na transportni sustav.

Tlačni uvjeti

Članak 38.

- (1) Za ulaze u transportni sustav nazivnog tlaka 75 bar najniži ulazni tlak iznosi 70 bar, a za ulaze u transportni sustav nazivnog tlaka 50 bar najniži ulazni tlak iznosi 45 bar, pri čemu najviši ulazni tlak ne može biti veći od nazivnog tlaka.
- (2) Tlak pri kojem korisnik transportnog sustava predaje plin u transportni sustav može biti na pojedinim ulazima u transportni sustav i niži od vrijednosti propisanih u stavku 1. ovoga članka pod uvjetom da to ne utječe na rad transportnog sustava, kao i na ispunjavanje ugovornih obveza operatora transportnog sustava i drugih korisnika transportnog sustava.
- (3) Operator transportnog sustava ima pravo odbiti ili ograničiti prihvrat plina kojeg korisnik transportnog sustava predaje u transportni sustav pri tlaku nižem od vrijednosti propisanih u stavku 1. ovog članka, o čemu prethodno obavještava korisnika transportnog sustava.
- (4) Vrijednost tlaka za interkonekcije definirana je sporazumima za interkonekcije, a vrijednosti tlaka za sve ostale ulaze u transportni sustav definirane su energetskim suglasnostima.
- (5) Operator transportnog sustava objavljuje vrijednosti tlaka za pojedine ulaze u transportni sustav na internetskoj stranici.

Članak 39.

- (1) Za izlaze iz transportnog sustava najniži izlazni tlak iznosi 3 bar.
- (2) Vrijednost tlaka za izlaze iz transportnog sustava definirane su energetskim suglasnostima.

- (3) Operator transportnog sustava objavljuje vrijednosti tlaka za pojedine izlaze iz transportnog sustava na službenoj internetskoj stranici.
- (4) Privremena promjena izlaznog tlaka na pojedinom izlazu iz transportnog sustava moguća je na zahtjev operatora distribucijskog sustava ili krajnjeg kupca priključenog na transportni sustav, a što se smatra nestandardnom uslugom.
- (5) Zahtjev za privremenu promjenu izlaznog tlaka dostavlja se operatoru transportnog sustava najmanje 5 radnih dana unaprijed. Zahtjev mora sadržavati podatke o početku, trajanju i razlozima privremene promjene izlaznog tlaka.
- (6) Prihvatljivost zahtjeva iz stavka 3. ovoga članka ocjenjuje operator transportnog sustava ovisno o mogućem utjecaju takve promjene izlaznog tlaka na sigurnost i pouzdanost transportnog sustava te na izvršenje ugovornih obveza operatora transportnog sustava i drugih korisnika transportnog sustava.
- (7) Operator transportnog sustava obavezan je u roku od 2 radna dana od dana zaprimanja zahtjeva iz stavka 3. ovoga članka obavijestiti podnositelja zahtjeva o prihvatljivosti zahtjeva.

Kvaliteta plina

Članak 40.

- (1) Standardna kvaliteta plina propisana je Općim uvjetima opskrbe plinom.
- (2) Korisnik transportnog sustava koji je ugovorio kapacitete na ulazu u transportni sustav dužan je osigurati standardnu kvalitetu plina koji isporučuje u transportni sustav.
- (3) Operator transportnog sustava odbit će preuzeti plin koji nije standardne kvalitete.
- (4) Iznimno od stavka 3. ovog članka operator transportnog sustava može preuzimati plin čija kvaliteta odstupa od propisane standardne kvalitete isključivo u periferne dijelove transportnog sustava nižeg radnog tlaka iz kojih se plin ne transportira u druge dijelove transportnog sustava.
- (5) Operator transportnog sustava će preuzeti plin iz stavka 4. ovog članka ukoliko to ne ugrožava sigurnost i pouzdanost transportnog sustava i ispunjenje ugovornih obveza operatora transportnog sustava te ukoliko postoji pisana izjava krajnjih kupaca na transportnom sustavu, korisnika transportnog sustava i operatora distribucijskog sustava u koji se takav plin predaje, da prihvaćaju plin koji odstupa od standardne kvalitete.

Članak 41.

- (1) Korisnik transportnog sustava koji predaje plin na ulazu u transportni sustav dužan je osigurati da ogrjevna vrijednost plina ne odstupa za više od $\pm 5\%$ od prosječne ogrjevne vrijednosti plina na pripadajućem ulazu utvrđene za razdoblje od 1. siječnja do 31. prosinca prethodne godine, ili od ogrjevne vrijednosti plina koju je korisnik transportnog sustava najavio najmanje 5 radnih dana unaprijed.
- (2) Korisnik transportnog sustava koji predaje plin na ulazu u transportni sustav dužan je obavijestiti operatora transportnog sustava o svim okolnostima koje mogu utjecati na kvalitetu plina i to najmanje 5 radnih dana unaprijed za predvidive okolnosti, a bez odlaganja za nepredvidive okolnosti.

Članak 42.

(1) Ukoliko operator transportnog sustava utvrdi da je korisnik transportnog sustava u transportni sustav predao plin ogrjevnne vrijednosti izvan granica propisanih člankom 41. stavak 1., operator transportnog sustava ima pravo korisniku obračunati naknadu za odstupanje od najavljene ogrjevnne vrijednosti plina.

(2) Iznos naknade za pojedinog korisnika transportnog sustava iz stavka 1. ovog članka utvrđuje se kako slijedi:

$$N1 = 0,05 * Ceu.poz * KU1$$

gdje je:

- N1* – iznos naknade za odstupanje od najavljene ogrjevnne vrijednosti plina (u kunama);
Ceu.poz – objavljena cijena energije uravnoteženja (u kunama / kWh);
KU1 – količina plina za koju je utvrđeno odstupanje izvan granica propisanih člankom 41. stavak 1. (u kWh).

(3) Ukoliko operator transportnog sustava utvrdi da kvaliteta plina koju korisnik transportnog sustava predaje u transportni sustav odstupa od standardne kvalitete propisane Općim uvjetima opskrbe plinom, operator transportnog sustava ima pravo korisniku obračunati naknadu za odstupanje od standardne kvalitete plina.

(4) Iznos naknade za pojedinog korisnika transportnog sustava iz stavka 3. ovog članka utvrđuje se kako slijedi:

$$N2 = 0,15 * Ceu.poz * KU2$$

gdje je:

- N2* – iznos naknade za odstupanje od standardne kvalitete plina (u kunama);
Ceu.poz – objavljena cijena energije uravnoteženja (u kunama / kWh);
KU2 – količina plina za koju je utvrđeno odstupanje od standardne kvalitete plina za vremenski period od trenutka kada je utvrđeno odstupanje do trenutka prekida prihvata plina u transportni sustav (u kWh).

(5) Ukoliko na pojedinom ulazu više korisnika predaje plin u transportni sustav, naknade iz stavka 3. i stavka 4. ovog članka određuju se za svakog korisnika proporcionalno nominacijama za predmetni period.

Članak 43.

(1) Kod pojave tekućih tehnoloških nečistoća u transportnom sustavu, operator transportnog sustava će, ukoliko je to moguće, iste izdvojiti iz transportnog sustava korištenjem ugrađenih uređaja za izdvajanje tekućih tehnoloških nečistoća.

(2) Korisnik transportnog sustava za kojeg se utvrdi da je u transportni sustav predao tekuću tehnološku nečistoću obavezan je izdvojenu tekuću tehnološku nečistoću, na prvi poziv operatora transportnog sustava, o vlastitom trošku ukloniti i zbrinuti na zakonom propisan način.

(3) Uklanjanje tekućih tehnoloških nečistoća iz uređaja za izdvajanje tekućih tehnoloških nečistoća obavlja se uz nadzor operatora transportnog sustava, a što se smatra nestandardnom uslugom.

Članak 44.

(1) Operator transportnog sustava prati kvalitetu plina vlastitim sustavom za praćenje kvalitete plina u koji su uključeni svi podaci o kvaliteti plina na transportnom sustavu, bez obzira na vlasništvo opreme za mjerenje parametara kvalitete i učestalost uzorkovanja i laboratorijskih analiza plina.

(2) Operator transportnog sustava objavljuje prvog radnog dana nakon isteka polumjesečnog razdoblja za to polumjesečno razdoblje na službenoj internetskoj stranici izvještaj o kvaliteti plina za pojedine specifične točke.

(3) Operator transportnog sustava objavljuje na službenoj internetskoj stranici godišnje izvještaj o kvaliteti plina.

V. POVEZIVANJE S OSTALIM DIJELOVIMA PLINSKOG SUSTAVA

Članak 45.

(1) Povezivanje drugih dijelova plinskog sustava na transportni sustav obavlja se radi stvaranja preduvjeta za sigurnu i pouzdanu opskrbu plinom.

(3) Povezivanje transportnog sustava s mrežom proizvodnih plinovoda obavlja se radi isporuke plina proizvedenog u Republici Hrvatskoj u transportni sustav.

(4) Povezivanje transportnog sustava s transportnim sustavom druge države obavlja se radi međudržavnog transporta plina.

Članak 46.

(1) Operator transportnog sustava utvrđuje način i uvjete pristupa mjernim signalima s obračunskih mjernih mjesta na transportnom sustavu potrebnim za nadzor i upravljanje povezanog sustava i odorizaciju.

(2) Operator transportnog sustava i operator sustava skladišta plina utvrđuju način i uvjete razmjene mjernih signala i prijenosa podataka o korištenju sustava skladišta plina, obavještavanja o mogućnostima rada sustava skladišta plina.

(3) Operator transportnog sustava i operator terminala za UPP utvrđuju način i uvjete razmjene mjernih signala i prijenosa podataka o korištenju terminala za UPP, obavještavanja o mogućnostima rada terminala za UPP.

(4) Ukoliko operator povezanog sustava ili proizvođač plina ili krajnji kupac priključen na transportni sustav zatraži pristup mjernom signalu koji na nije raspoloživ, dodatno opremanje priključka u tu svrhu smatra se nestandardnom uslugom.

(5) Operator transportnog sustava i operator povezanog sustava ili krajnji kupac priključen na transportni sustav ili proizvođač plina utvrđuju postupanje i način obavještavanja u slučaju izvanredne situacije ili kriznog stanja, uvažavajući odredbe ovih Mrežnih pravila.

Članak 47.

Povezivanje transportnog sustava i transportnog sustava susjedne države, kao i tehnički detalji vezani uz planiranje, izgradnju i rad međudržavnih spojnih plinovoda, obavlja se temeljem ugovora s operatorom transportnog sustava susjedne države.

Članak 48.

(1) Ukoliko su transportni sustav i pojedini distribucijski sustavi povezani preko više izlaza iz transportnog sustava i ako tako priključeni dijelovi distribucijskog sustava predstavljaju jednu hidrauličku cjelinu, operator transportnog sustava, u dogovoru s operatorom distribucijskog sustava, može te izlaze iz transportnog sustava proglasiti jednim skupnim izlazom iz transportnog sustava.

(2) Operatori transportnog sustava i operator distribucijskog sustava dužni su prije roka za podnošenje zahtjeva za rezervaciju kapaciteta transportnog sustava na mjesečnoj razini sklopiti sporazum o uvođenju skupnog izlaza iz transportnog sustava, sukladno Prilogu 6. ovih Mrežnih pravila.

(3) Operator transportnog sustava objavljuje tipski sporazum o uvođenju skupnog izlaza iz transportnog sustava na službenoj internetskoj stranici. Sporazum naročito sadrži sljedeće podatke:

- sporazume strane,
- izlaze iz transportnog sustava uključene u skupni izlaz,
- početak primjene,
- kapacitet skupnog izlaza, izražen u kWh/h,
- određivanje režima rada izlaza iz transportnog sustava koji čine skupni izlaz.

(4) Skupni izlaz se koristi u postupcima rezervacije kapaciteta transportnog sustava, nominacije korištenja kapaciteta, raspodjele količina plina izmjerenih na pojedinim izlazima i izvještavanja.

VI. NADZOR I UPRAVLJANJE TRANSPORTNIM SUSTAVOM

Članak 49.

(1) Operator transportnog sustava kontinuirano nadzire rad transportnog sustava kako bi osigurao pouzdan i siguran transport plina, učinkovito i pouzdano upravljanje, uravnoteženje i održavanje transportnog sustava te ispunjenje ugovornih obaveza prema korisnicima transportne usluge.

(2) Nadzor rada transportnog sustava i upravljanje transportnim sustavom obavlja se neprekidno iz dispečerskog centra operatora transportnog sustava, kao i sustavnim operativnim nadzorom transportnog sustava, lokalnim upravljanjem tehnološkim objektima, odgovarajućom i pravovremenom pripremom sustava za posebne uvjete rada, analizama uvjeta u sustavu, predviđanjem ponašanja sustava, pravovremenim proslijeđivanjem informacija o stanju u sustavu i stanju opreme i elemenata sustava, fizičkim nadzorom tehnoloških objekata, sustavnim preventivnim i korektivnim održavanjem istih.

Članak 50.

Za nadzor i upravljanje transportnog sustava, operator transportnog sustava koristi mjerne, informacijske i telekomunikacijske sustave koji mu omogućavaju sljedeće:

- stalan nadzor nad tehnološkim parametrima i upravljanje ključnim objektima transportnog sustava u realnom vremenu,
- uočavanje poremećaja u tehnološkom procesu transporta plina i neravnoteže transportnog sustava,
- hidrauličke proračune i simulacije stanja transportnog sustava, utvrđivanje količine plina u transportnom sustavu te promjenu operativne akumulacije,

- mjerenje, evidentiranje i centralizirano prikupljanje podataka o ostvarenom protoku plina na ulazima u transportni sustav i na izlazima iz transportnog sustava,
- komunikacijsku povezanost s upravljačkim/dispečerskim centrima operatora povezanih sustava radi razmjene procesnih podataka,
- razmjenu podataka i operativnu komunikaciju s voditeljem bilančne skupine i operatorom tržišta plina,
- operativnu komunikaciju s korisnikom transportnog sustava,
- operativnu komunikaciju s operatorima i vlasnicima plinskih sustava priključenih na transportni sustav,
- izvještavanje o ostvarenom korištenju transportnog sustava i energije uravnoteženja.

Upravljanje i postupci u izvanrednim situacijama

Članak 51.

Izvanrednom situacijom smatra se svaki događaj na plinskom transportnom sustavu koji nije moguće izbjeći ili predvidjeti, a čije posljedice izravno ugrožavaju sigurnost ljudi i imovine od nekontroliranog izlaza plina, uzrokuju ograničenje korištenja kapaciteta transportnog sustava te ugrožavaju sigurnost opskrbe plinom.

Članak 52.

U slučaju izvanredne situacije na transportnom sustavu operator transportnog sustava bez odlaganja poduzima sljedeće mjere kojima osigurava održavanje opstojnosti transportnog sustava i umanjuje utjecaj poremećaja na mogućnost korištenja kapaciteta sustava i sigurnost opskrbe plinom:

- obavještavanje nadležnih javnih službi i tijela,
- uklanjanje uzroka opasnosti za sigurnost ljudi i imovine,
- preusmjeravanje tokova transporta plinovodima koji nisu zahvaćeni poremećajem,
- iskorištavanje raspoložive operativne akumulacije plinovoda i operativne zalihe.

Članak 53.

Ukoliko izvanredna situacija na transportnom sustavu ima za posljedicu prekid ili ograničenje korištenja kapaciteta transportnog sustava, operator transportnog sustava hitno obavještava o poremećaju, njegovim posljedicama i očekivanom trajanju, operatore povezanih sustava, vlasnike priključenih postrojenja i sve korisnike transportnog sustava na koje događaj ima utjecaja, kako bi proveli vlastite sigurnosne mjere i mjere uravnoteženja.

Članak 54.

Hitno obavještavanje korisnika u slučaju iz članka 59. provodi se prema odredbama članaka 107., 108., 109. ovih Mrežnih pravila, poglavlja XVII. Ograničenje i prekid isporuke plina.

Upravljanje i postupci u kriznom stanju

Članak 55.

Tijekom kriznog stanja operator transportnog sustava upravlja transportnim sustavom na osnovu mjera propisanih Uredbom (EZ) br. 994/2010.

VII. URAVNOTEŽENJE

Članak 56.

- (1) Voditelj bilančne skupine dužan je svakodnevno uravnoteživati količine plina koje ulaze u transportni sustav i količine plina koje izlaze iz transportnog sustava za bilančnu skupinu koju organizira i vodi.
- (2) Voditelj bilančne skupine ima pravo na robnu namiru plina, uzimajući u obzir tehničke mogućnosti transportnog sustava.
- (3) Tržišni mehanizmi uravnoteženja transportnog sustava i postupanja sudionika tržišta pri nuđenju i korištenju energije uravnoteženja propisani su Pravilima o organizaciji tržišta plina.

Članak 57.

- (1) Operator transportnog sustava provodi uravnoteženje transportnog sustava na razini plinskog dana.
- (2) Operator transportnog sustava koristi operativnu akumulaciju u cilju održavanja redovnog pogona transportnog sustava i u cilju uravnoteženja transportnog sustava.
- (3) Operator transportnog sustava koristi energiju uravnoteženja od ponuditelja energije uravnoteženja na godišnjoj razini i od ponuditelja energije uravnoteženja na dnevnoj razini, prema listi ponuda za energiju uravnoteženja.
- (4) Iznimno od stavka 3. ovoga članka, u svrhu opstojnosti transportnog sustava te uslijed tehničkih ograničenja, operator transportnog sustava ima pravo koristiti energiju uravnoteženja uzevši u obzir količinu i ulaz energije uravnoteženja u transportni sustav, odnosno količinu i izlaz energije uravnoteženja iz transportnog sustava, pri čemu ne mora poštivati redoslijed iz liste ponuda za energiju uravnoteženja.
- (5) U slučaju iz stavka 4. ovoga članka operator transportnog sustava ima obvezu dostaviti pisano obrazloženje operatoru tržišta plina o razlozima i načinu korištenja energije uravnoteženja.
- (7) Ukoliko energija uravnoteženja iz stavka 3. ovog članka nije dostatna za uravnoteženje transportnog sustava, operator transportnog sustava informira bez odlaganja voditelje bilančnih skupina, nakon čega su voditelji bilančnih skupina dužni sami poduzeti odgovarajuće mjere za uravnoteženje bilančne skupine koju organiziraju i vode.
- (8) Ukoliko je i nakon korištenja operativne akumulacije, energije uravnoteženja te mjera iz stavka 7. ovoga članka poduzetih od strane voditelja bilančnih skupina, ugrožen redovan pogon transportnog sustava, operator transportnog sustava ima pravo i obvezu ograničiti ili prekinuti preuzimanje ili predaju prirodnog plina pojedinim korisnicima transportnog sustava prema redoslijedu kojeg je unaprijed dostavio svaki voditelj bilančne skupine za bilančnu skupinu koju organizira i vodi.
- (9) Ukoliko voditelj bilančne skupine ne dostavi operatoru transportnog sustava listu korisnika sukladno stavku 8. ovoga članka, operator transportnog sustava o tome obavještava Ministarstvo koje utvrđuje daljnje mjere.
- (10) Operator transportnog sustava obavještava o poduzetim mjerama iz stavka 8. ovoga članka bez odlaganja Ministarstvo.

Pravila za korištenje operativnim zalihama

Članak 58.

- (1) Operator transportnog sustava održava i koristi operativnu zalihu u svrhu optimalnog upravljanja transportnim sustavom.
- (2) Rezervaciju i korištenje kapaciteta sustava skladišta za potrebe održavanja i korištenja operativne zalihe, operator transportnog sustava obavlja sukladno odredbama Pravila korištenja sustava skladišta plina.
- (3) Operator transportnog sustava ima pravo tijekom plinskog dana, za korištenje operativne zalihe, dodatno koristiti nenominirani kapacitet drugih korisnika sustava skladišta plina kojeg operator sustava skladišta plina nudi kao prekidivi kapacitet.
- (4) Operator transportnog sustava koristi operativnu zalihu i u svrhu održavanja opstojnosti plinskog sustava u slučaju izvanrednih situacija i narušenih uvjeta sigurnosti opskrbe plinom.
- (5) Operator transportnog sustava obavještava prije početka korištenja operativne zalihe u slučaju iz stavka 5. ovoga članka Ministarstvo.

VIII. USLUGE OPERATORA TRANSPORTNOG SUSTAVA

Članak 59.

- (1) Kapaciteti transportnog sustava na ulazu u transportni sustav i kapaciteti transportnog sustava na izlazu iz transportnog sustava dostupni su kroz različite vrste usluga, a mogu se ugovarati neovisno i samostalno.
- (2) Iznimno od stavka 1 ovog članka kapacitet za izlaz iz transportnog sustava koji je ujedno i ulaz u sustav skladišta plina i kapacitet za ulaz u transportni sustav koji je ujedno i izlaz iz sustava skladišta vezan je uz ugovoreni maksimalni kapacitet povlačenja odnosno maksimalni kapacitet utiskivanja iz sklopljenih ugovora o skladištenju plina.
- (3) Operator transportnog sustava pruža usluge korištenja kapaciteta na godišnjoj, mjesečnoj i dnevnoj razini, temeljem ugovora o transportu plina sklopljenih između operatora transportnog sustava i korisnika transportnog sustava i pod uvjetima utvrđenima u ovim Mrežnim pravilima.
- (4) Operator transportnog sustava nudi samo one usluge koje može osigurati uzevši u obzir tehničke parametre transportnog sustava i obveze temeljem postojećih ugovora o transportu plina.

Stalni kapacitet

- (1) Stalni kapacitet transportnog sustava može se ugovoriti na svim ulazima u transportni sustav i na svim izlazima iz transportnog sustava na kojima postoji slobodni stalni kapaciteti.
- (2) Informacije o slobodnom stalnom kapacitetu objavljene su na internetskoj stranici operatora transportnog sustava.
- (3) Stalni kapacitet može se ugovoriti kao:
 - Stalni kapacitet na godišnjoj razini – za jednu ili više uzastopnih godina, a najduže za razdoblje od pet uzastopnih godina.
 - Stalni kapacitet na mjesečnoj razini – za jedan ili više uzastopnih mjeseci, a najduže za razdoblje do kraja plinske godine za koju se usluga ugovara.
 - Stalni kapacitet na dnevnoj razini – za jedan ili više uzastopnih dana, a najduže do kraja mjeseca u kojem se zahtjev podnosi.

Prekidivi kapacitet

- (1) Operator transportnog sustava nudi mogućnost rezervacije prekidivog kapaciteta na ulazu u transportni sustav i na izlazu iz transportnog sustava na kojima nema slobodnog stalnog kapaciteta.
- (2) Prekidivi kapacitet transportnog sustava može se ugovoriti najviše do iznosa tehničkog kapaciteta na pojedinom ulazu u transportni sustav i na pojedinom izlazu iz transportnog sustava.
- (3) Informacije o slobodnom prekidivom kapacitetu objavljene su na internetskoj stranici operatora transportnog sustava.
- (4) Prekidivi kapacitet može se ugovoriti kao :
 - Prekidivi kapacitet na godišnjoj razini – najduže za razdoblje od jedne godine.
 - Prekidivi kapacitet na mjesečnoj razini – za jedan ili više uzastopnih mjeseci, a najduže za razdoblje do kraja plinske godine za koju se usluga ugovara.

Povratni kapacitet

- (1) Operator transportnog sustava nudi mogućnost rezervacije povratnog kapaciteta na jednosmjernoj interkonekciji.
- (2) Povratni kapacitet transportnog sustava može se ugovoriti najviše do iznosa ugovorenog stalnog kapaciteta na jednosmjernoj interkonekciji.
- (3) Informacije o slobodnom povratnom kapacitetu objavljene su na internetskoj stranici operatora transportnog sustava.
- (4) Povratni kapacitet transportnog sustava može se ugovoriti kao :
 - Povratni kapacitet na mjesečnoj razini – za jedan ili više uzastopnih mjeseci, a najduže za razdoblje do kraja plinske godine za koju se usluga ugovara.
 - Povratni kapacitet na dnevnoj razini – za jedan ili više uzastopnih dana, a najduže do kraja mjeseca u kojem se zahtjev podnosi.

Članak 60.

- (1) Uzimajući u obzir zahtjeve korisnika transportnog sustava i krajnjih kupaca priključenih na transportni sustav te tehničke mogućnosti transportnog sustava, operator transportnog sustava istima će ponuditi i druge, nestandardne usluge prema cjeniku za nestandardne usluge objavljenom na internetskoj stranici.
- (2) Operator transportnog sustava će sve detaljne informacije o uslugama objaviti na svojoj internetskoj stranici.

IX. MEĐUSOBNA PRAVA I DUŽNOSTI OPERATORA TRANSPORTNOG SUSTAVA I KORISNIKA TRANSPORTNOG SUSTAVA

Članak 61.

Prema uvjetima i odredbama ovih Mrežnih pravila, korisnik transportnog sustava ima pravo, bez ograničenja:

- a) na pristup transportnom sustavu u skladu s važećim odredbama Zakona o tržištu plina i ovim Mrežnim pravilima i
- b) koristiti, po reguliranim uvjetima, standardne usluge operatora transportnog sustava na temelju sklopljenog ugovora o transportu plina.

Članak 62.

(1) Prema uvjetima i odredbama ovih Mrežnih pravila, korisnik transportnog sustava dužan je:

- a) platiti reguliranu cijenu za usluge koje pruža operator transportnog sustava temeljem ugovora o transportu plina;
- b) na zahtjev operatora transportnog sustava, pružiti informacije koje su operatoru transportnog sustava potrebne za ispunjenje obveza prema važećim zakonskim propisima i ovim Mrežnim pravilima;
- c) pridržavati se uputa dispečerskog centra operatora transportnog sustava;
- d) osigurati tehničke uvjete potrebne za komunikaciju s operatorom transportnog sustava;
- e) osigurati tlačne uvjete predaje plina u transportni sustav;
- f) osigurati kvalitetu plina sukladno propisanoj.

(2) Korisnik transportnog sustava ima i druga prava i dužnosti propisane primjenjivim zakonskim i podzakonskim propisima.

Članak 63.

(1) Prema uvjetima i odredbama ovih Mrežnih pravila, operator transportnog sustava dužan je:

- a) sklopiti ugovor o transportu plina s korisnikom transportnog sustava, pod uvjetima propisanim u ovim Mrežnim pravilima;
- b) osigurati objektivne, jednake i transparentne uvjete pristupa transportnom sustavu, u skladu sa važećim odredbama Zakona o tržištu plina i ovim Mrežnim pravilima;
- c) transportirati plin kojeg korisnik transportnog sustava preda u transportni sustav, odnosno kojeg treća osoba preda u transportni sustav za korisnika transportnog sustava, na temelju sklopljenih ugovora o transportu plina;
- d) osigurati pristup stalnim, prekidivim i povratnim kapacitetima transportnog sustava, pod uvjetima propisanim u ovim Mrežnim pravilima;
- e) osigurati zaštitu povjerljivosti podataka koje je saznao u obavljanju djelatnosti;
- f) osigurati razmjenu informacija s međusobno povezanim operatorima;
- g) osigurati sudionicima na tržištu plina informacije potrebne za pristup transportnom sustavu i
- h) raspodijeliti kapacitete sukladno članku 70. ovih Mrežnih pravila.

(2) Operator transportnog sustava ima i druga prava i dužnosti propisane primjenjivim zakonskim i podzakonskim propisima.

Članak 64.

(1) Prema uvjetima i odredbama ovih Mrežnih pravila, operator transportnog sustava ima pravo:

- a) Uskratiti trećoj strani pristup transportnom sustavu u slučaju:
 - nedostatka kapaciteta i
 - kada bi ga pristup sustavu onemogućio u izvršavanju obveze javne usluge.
- b) Odbiti zahtjev za rezervacijom kapaciteta transportnog sustava u slučaju:
 - da je zahtjev u suprotnosti s važećim odredbama Zakona o tržištu plina, i ovim Mrežnim pravilima te drugim podzakonskim aktima;
 - da operator transportnog sustava ne nudi uslugu koju sudionik zahtjeva.
- c) Ograničiti ili privremeno prekinuti ugovorenu uslugu transporta plina:
 - u slučaju izravne ugroženosti života i zdravlja ljudi ili imovine te radi otklanjanja takvih opasnosti;
 - radi planiranog održavanja ili rekonstrukcije transportnog sustava;

- radi otklanjanja kvarova na transportnom sustavu;
- u slučajevima kad se korisnik transportnog sustava ne pridržava svojih ugovornih obveza iz ugovora o transportu plina;
- kada korisnik transportnog sustava preuzima plin na način koji bi mogao ugroziti život i zdravlje ljudi ili imovinu;
- u slučaju kada korisnik transportnog sustava ne osigura odgovarajuće tlačne uvjete;
- u slučaju kada korisnik transportnog sustava ne osigura plin propisane kvalitete;
- u slučaju neovlaštene potrošnje plina; te
- iz drugih razloga predviđenih ovim Mrežnim pravilima (uključujući Općim uvjetima korištenja transportnog sustava), Zakonom o tržištu plina te drugim zakonskim i podzakonskim aktima.

X. UGOVORNI ODNOSI I OPĆI UVJETI KORIŠTENJA TRANSPORTNOG SUSTAVA

Članak 65.

(1) Energetski subjekt koji temeljem važećeg Zakona o tržištu plina ima pravo na pristup transportnom sustavu, ukoliko želi postati korisnik transportnog sustava, dužan je sklopiti ugovor o transportu plina i dostaviti odgovarajuća sredstva osiguranja plaćanja sukladno Općim uvjetima korištenja transportnog sustava.

(2) Ugovor o transportu plina sastoji se od sljedećih sastavnih dijelova:

1. Opći uvjeti korištenja transportnog sustava i
2. Obavijest o raspodijeljenom kapacitetu transportnog sustava (dalje: Obavijest).

(3) Obrazac tipskog Ugovora o transportu plina nalazi se u Prilogu 1. ovih Mrežnih pravila.

(4) Opći uvjeti korištenja transportnog sustava nalazi se Prilogu 2. ovih Mrežnih pravila.

(5) Obrazac Obavijesti o raspodijeljenom kapacitetu transportnog sustava nalazi se u Prilogu 3. ovih Mrežnih pravila.

Članak 66.

(1) Ugovor o transportu plina smatra se sklopljenim danom izdavanja Obavijesti koju je operator transportnog sustava dostavio korisniku transportnog sustava uz ugovor o transportu plina, u roku iz stavka (11), (12) odnosno (13) članka 70. ovih Mrežnih pravila.

(2) Operator transportnog sustava dostavlja korisniku transportnog sustava ugovor o transportu plina iz stavka (1) ovog članka radi potpisa u evidencijske svrhe.

(3) Korisnik transportnog sustava dužan je odmah po primitku ugovora o transportu plina isti potpisati te operatoru transportnog sustava isti bez odgađanja dostaviti uz tražena sredstva osiguranja plaćanja, sukladno Općim uvjetima korištenja transportnog sustava.

(4) Ugovor o transportu plina smatra se sklopljenim između korisnika transportnog sustava i operatora transportnog sustava za raspodijeljeni kapacitet transportnog sustava i razdoblje naznačeno u Obavijesti iz stavka (11), (12) odnosno (13) članka 70. ovih Mrežnih pravila, pri čemu se na ugovor o transportu plina primjenjuju ova Mrežna pravila i Opći uvjeti korištenja transportnog sustava iz Priloga 2. ovih Mrežnih pravila te drugi zakonski i podzakonski akti koji uređuju tržište plina.

XI. REZERVACIJA KAPACITETA

Članak 67.

Operator transportnog sustava provodi postupak rezervacije stalnog, prekidivog i povratnog kapaciteta transportnog sustava na osnovu zaprimljenog zahtjeva za rezervacijom kapaciteta.

Zahtjev za rezervaciju kapaciteta transportnog sustava

Članak 68.

(1) Zahtjev za rezervaciju kapaciteta transportnog sustava podnosi voditelj bilančne skupine za korisnike transportnog sustava koji su članovi bilančne skupine koju organizira i vodi.

(2) Zahtjev za rezervaciju kapaciteta za izlaz iz transportnog sustava koji je ujedno i ulaz u sustav skladišta plina i kapaciteta za ulaz u transportni sustav koji je ujedno i izlaz iz sustava skladišta plina podnosi voditelj bilančne skupine za korisnike transportnog sustava koji su članovi bilančne skupine koju organizira i vodi, a koji su istovremeno i korisnici sustava skladišta plina.

(3) Zahtjev za rezervaciju kapaciteta transportnog sustava podnosi se na informacijskoj platformi operatora transportnog sustava kojoj se pristupa na internetskoj stranici operatora transportnog sustava uz dodijeljena korisnička prava, prema članku 101. ovih Mrežnih pravila, ili iznimno, u slučaju nemogućnosti pristupa informacijskoj platformi, na obrascu kojega operator transportnog sustava objavljuje na službenoj internetskoj stranici, a kojega podnositelj zahtjeva dostavlja na e-adresu operatora transportnog sustava, objavlvenu na internetskoj stranici.

(4) Voditelj bilančne skupine dužan je prije podnošenja zahtjeva za rezervaciju kapaciteta, dostaviti na e-adresu operatora transportnog sustava obavijest o članovima bilančne skupine koju organizira i vodi te o eventualnom izmjenama operativnih i službenih kontakata, na obrascu iz Priloga 5. ovih Mrežnih pravila.

(5) Voditelju bilančne skupine omogućeno je podnošenje zahtjeva za rezervaciju kapaciteta transportnog sustava samo za članove bilančne skupine koju organizira i vodi, a za koje je operatoru transportnog sustava dostavio obavijest o pripadnosti bilančnoj skupini.

(6) Voditelj bilančne skupine podnosi zahtjev za rezervaciju kapaciteta zasebno za svaku pojedinu vrstu kapaciteta te zasebno za svako pojedino razdoblje u slučaju različitih vremenskih razdoblja za koja pojedini korisnik transportnog sustava, član bilančne skupine, želi rezervirati kapacitet.

(7) Zahtjev se podnosi za kapacitet za pojedini ulaz u transportni sustav i/ili za pojedini izlaz iz transportnog sustava te sadrži sljedeće podatke:

- naziv bilančne skupine,
- naziv korisnika transportnog sustava,
- identifikaciju ulaza u transportni sustav i/ili identifikaciju izlaza iz transportnog sustava,
- vrstu kapaciteta (stalni te prekidivi ili povratni kapacitet ako ih operator transportnog sustava nudi na pojedinom ulazu u transportni sustav ili na pojedinom izlazu iz transportnog sustava),
- vrstu rezervacije (godišnja, mjesečna ili dnevna),
- zahtijevani kapacitet transportnog sustava za pojedini ulaz u transportni sustav i/ili za pojedini izlaz iz transportnog sustava, u iznosu jednog dnevnog kapaciteta, izraženog

u kWh/d i zaokruženog na višekratnik broja 100, za plinsku godinu, u slučaju zahtjeva za rezervacijom kapaciteta transportnog sustava na godišnjoj razini,

- zahtijevani kapacitet transportnog sustava za svaki pojedini ulaz u transportni sustav i/ili za svaki pojedini izlaz iz transportnog sustava, u iznosu jednog dnevnog kapaciteta, izraženog u kWh/d i zaokruženog na višekratnik broja 100, za svaki pojedini mjesec, u slučaju zahtjeva za rezervacijom kapaciteta transportnog sustava na mjesečnoj razini,
- zahtijevani kapacitet transportnog sustava za svaki pojedini ulaz u transportni sustav i/ili za svaki pojedini izlaz iz transportnog sustava, u iznosu jednog dnevnog kapaciteta, izraženog u kWh/d i zaokruženog na višekratnik broja 100, za svaki pojedini plinski dan, u slučaju zahtjeva za rezervacijom kapaciteta transportnog sustava na dnevnoj razini,
- vremensko razdoblje za koje se podnosi zahtjev,
- broj ugovora o kupoprodaji za pojedini ulaz u transportni sustav i/ili za pojedini izlaz iz transportnog sustava.

(8) Iznimno od stavka 7. ovoga članka, Zahtjev za rezervaciju kapaciteta za izlaz iz transportnog sustava koji je ujedno i ulaz u sustav skladišta plina i kapacitet za ulaz u transportni sustav koji je ujedno i izlaz iz sustava skladišta plina sadrži sljedeće podatke:

- naziv bilančne skupine,
- naziv korisnika transportnog sustava
- vrstu kapaciteta (stalni ili prekidivi)
- vrstu rezervacije (godišnja, mjesečna ili dnevna),
- zahtijevani kapacitet transportnog sustava, u iznosu ugovorenog maksimalnog kapaciteta povlačenja i maksimalnog kapaciteta utiskivanja iz sklopljenih višegodišnjih ugovora o skladištenju plina, izraženog u kWh/d i zaokruženog na višekratnik broja 100, za plinsku godinu, u slučaju zahtjeva za rezervacijom kapaciteta transportnog sustava na godišnjoj razini,
- zahtijevani kapacitet transportnog sustava u iznosu ugovorenog maksimalnog kapaciteta povlačenja i maksimalnog kapaciteta utiskivanja iz sklopljenih godišnjih i mjesečnih ugovora o skladištenju plina, izraženog u kWh/d i zaokruženog na višekratnik broja 100, za svaki pojedini mjesec, u slučaju zahtjeva za rezervacijom kapaciteta transportnog sustava na mjesečnoj razini,
- zahtijevani kapacitet transportnog sustava u iznosu ugovorenog maksimalnog kapaciteta povlačenja i maksimalnog kapaciteta utiskivanja iz sklopljenih dnevnih ugovora o skladištenju plina, izraženog u kWh/d i zaokruženog na višekratnik broja 100, za svaki pojedini plinski dan, u slučaju zahtjeva za rezervacijom kapaciteta transportnog sustava na dnevnoj razini,
- vremensko razdoblje za koje se podnosi zahtjev,
- potvrdu operatora sustava skladišta plina da je korisnik transportnog sustava ujedno i korisnik sustava skladišta plina te pripadajuće podatke o ugovorenim maksimalnim kapacitetima utiskivanja i povlačenja plina za svakog pojedinog korisnika sustava skladišta plina.

(9) Zahtjev za rezervaciju kapaciteta na godišnjoj ili višegodišnjoj razini podnosi se najkasnije do 1. srpnja tekuće godine za narednu plinsku godinu ili uzastopne naredne plinske godine, a najviše za pet plinskih godina.

(10) Zahtjev za rezervaciju kapaciteta na mjesečnoj razini podnosi se najkasnije do 10. dana u tekućem mjesecu za naredni mjesec ili naredne uzastopne mjesece, a najduže za razdoblje do kraja plinske godine na koju se zahtjev odnosi.

(11) Zahtjev za rezervaciju kapaciteta na dnevnoj razini podnosi se pod uvjetom da je korisnik transportnog sustava u tekućoj plinskoj godini ugovorio korištenje kapaciteta transportnog sustava minimalno na mjesečnoj razini. Zahtjev se podnosi najkasnije do 10:00 sati u tekućem danu za naredni plinski dan ili naredne uzastopne plinske dane tekućeg mjeseca, a iznimno zadnjeg u mjesecu za plinske dane narednog mjeseca.

(12) Iznimno od stavka 11. ovoga članka, zahtjev za rezervaciju kapaciteta za subotu, nedjelju i ponedjeljak podnosi se u zadnjem radnom danu koji prethodi suboti u tom tjednu.

(13) Iznimno od stavka 11. ovoga članka, zahtjev za rezervaciju kapaciteta za dan ili dane blagdana i prvi sljedeći radni dan iza blagdana podnosi se u radnom danu koji neposredno prethodi danu ili danima blagdana.

Članak 69.

U slučaju da su za izlaz iz transportnog sustava na kojemu je priključen krajnji kupac podneseni zahtjevi za rezervaciju kapaciteta za dva ili više korisnika transportnog sustava, od strane jednog ili više voditelja bilančnih skupina, isti se neće razmatrati i kapacitet se neće raspodijeliti ukoliko prethodno nije potpisan sporazum o raspodjeli izmjerenih količina plina iz članka 87. ovih Mrežnih pravila.

Raspodjela kapaciteta transportnog sustava

Članak 70.

(1) Operator transportnog sustava provodi raspodjelu kapaciteta transportnog sustava sukladno zaprimljenim zahtjevima za rezervaciju kapaciteta transportnog sustava i sukladno slobodnom kapacitetu transportnog sustava, zasebno za pojedini ulaz u transportni sustav i zasebno za pojedini izlaz iz transportnog sustava.

(2) Kapacitet transportnog sustava za izlaz iz transportnog sustava koji je ujedno i ulaz u sustav skladišta plina i za ulaz u transportni sustav koji je ujedno i izlaz iz sustava skladišta plina operator transportnog sustava dodjeljuje korisniku transportnog sustava koji je ujedno i korisnik sustava skladišta plina u iznosu ugovorenih maksimalnih kapaciteta povlačenja odnosno ugovorenih maksimalnih kapaciteta utiskivanja .

(3) Raspodjelu kapaciteta transportnog sustava za izlaz iz transportnog sustava koji je ujedno i ulaz u sustav skladišta plina i za ulaz u transportni sustav koji je ujedno i izlaz iz sustava skladišta plina operator transportnog sustava obavlja u suradnji s operatorom sustava skladišta plina.

(4) Ukoliko je slobodni kapacitet veći ili jednak ukupno zahtijevanom kapacitetu, za pojedini ulaz u transportni sustav i/ili za pojedini izlaz iz transportnog sustava, operator transportnog sustava raspodjeljuje kapacitet sukladno zahtjevima za rezervacijom kapaciteta.

(5) Ukoliko je slobodni kapacitet manji od ukupno zahtijevanog kapaciteta, za pojedini ulaz u transportni sustav i/ili za pojedini izlaz iz transportnog sustava, operator transportnog sustava raspodjeljuje stalni kapacitet proporcionalno zahtjevima za rezervaciju kapaciteta transportnog sustava, a preostali kapacitet do iznosa zahtijevanog kapaciteta operator transportnog sustava raspodjeljuje korisniku transportnog sustava kao prekidivi kapacitet, pri čemu operator transportnog sustava ima pravo zatražiti podatke iz ugovora o kupoprodaji plina.

(6) Operator transportnog sustava obavještava voditelja bilančne skupine i korisnika transportnog sustava o prijedlogu raspodjele kapaciteta transportnog sustava na godišnjoj razini do 15. kolovoza tekuće godine.

(7) Operator transportnog sustava obavještava voditelja bilančne skupine i korisnika transportnog sustava o prijedlogu raspodjele kapaciteta transportnog sustava na mjesečnoj razini do 20. dana u tekućem mjesecu.

(8) Ukoliko korisnik transportnog sustava ne želi ugovoriti prekidivi kapacitet, naveden u prijedlogu raspodjele kapaciteta transportnog sustava iz stavka (5) ovog članka, ima pravo o istome obavijestiti operatora transportnog sustava u roku od 2 radna dana od zaprimanja obavijesti o prijedlogu raspodjele kapaciteta transportnog sustava.

(9) U svrhu provedbe mjera upravljanja zagušenjima operator transportnog sustava omogućit će korisniku transportnog sustava, da u slučaju raspodjele prekidivog kapaciteta na interkonekciji zatraži stalni kapacitet na drugoj interkonekciji na kojoj ima slobodnog kapaciteta, u iznosu raspodijeljenog prekidivog kapaciteta iz stavka (5) ovog članka i za razdoblje iz zahtjeva za rezervaciju kapaciteta.

(10) Ukoliko operator transportnog sustava ne zaprimi u navedenim rokovima pisanu obavijest korisnika transportnog sustava o neprihvatanju prijedloga raspodjele prekidivog kapaciteta, smatra se da korisnik transportnog sustava pristaje na raspodjelu kapaciteta iz stavka (5) ovog članka.

(11) Operator transportnog sustava provodi konačnu raspodjelu kapaciteta na godišnjoj razini i dostavlja korisniku transportnog sustava ugovor o transportu plina i Obavijest, najkasnije do 1. rujna tekuće godine.

(12) Operator transportnog sustava provodi konačnu raspodjelu kapaciteta na mjesečnoj razini i dostavlja korisniku transportnog sustava ugovor o transportu plina i Obavijest, najkasnije do 25. dana tekućeg mjeseca.

(13) Operator transportnog sustava provodi konačnu raspodjelu kapaciteta na dnevnoj razini i dostavlja korisniku transportnog sustava ugovor o transportu plina i Obavijest, najkasnije do 12:30 sati tekućeg dana.

(14) Operator transportnog sustava nakon provedene raspodjele kapaciteta transportnog sustava obavještava operatora tržišta plina i regulatornu agenciju o rezerviranim kapacitetima za svaku bilančnu skupinu i za korisnike transportnog sustava članove pojedine bilančne skupine te obavještava operatora distribucijskog sustava na čijim ulazima u distribucijski sustav je rezerviran kapacitet o raspodjeli kapaciteta za pojedinu bilančnu skupinu i pojedinog korisnika transportnog sustava člana te bilančne skupine.

(15) Obavijest iz stavka (12) ovog članka sadrži podatak o nazivu bilančne skupine, nazivu korisnika transportnog sustava, identifikaciji ulaza u transportni sustav i/ili identifikaciji izlaza iz transportnog sustava, vrsti rezervacije, vrsti kapaciteta, razdoblju rezervacije i iznosu raspodijeljenog kapaciteta.

Članak 71.

Operator transportnog sustava omogućuje najkasnije do zadnjeg radnog dana u tekućem mjesecu operatoru distribucijskog sustava pristup podacima o ukupno raspodijeljenom kapacitetu za naredni mjesec na svakom pojedinom izlazu iz transportnog sustava u distribucijski sustav tog operatora distribucijskog sustava, za svakog korisnika transportnog sustava koji ima ugovoreni kapacitet.

Članak 72.

(1) Ukoliko operator transportnog sustava ne zaprimi zahtjev za rezervaciju kapaciteta za izlaz iz transportnog sustava na koji je priključen krajnji kupac, operator transportnog sustava o istome obavještava krajnjeg kupca priključenog na transportni sustav i najavljuje zatvaranje predmetnog izlaza minimalno 48 sati unaprijed.

(2) Uvjet za ponovno otvaranje izlaza iz transportnog sustava je ugovaranje transporta plina, dostava nominacije i pisana obavijest krajnjeg kupca o spremnosti za prihvrat plina, s navedenim datumom i vremenom početka preuzimanja plina, koju je potrebno dostaviti najmanje 48 sati unaprijed.

Članak 73.

Ukoliko operator transportnog sustava ne zaprimi zahtjev za rezervaciju kapaciteta za izlaz iz transportnog sustava koji je ulaz u distribucijski sustav, operator transportnog sustava o istome će obavijestiti operatora distribucijskog sustava, Ministarstvo i regulatornu agenciju.

Upravljanje zagušenjem

Članak 74.

U slučaju ugovornog zagušenja operator transportnog sustava postupa sukladno zahtjevima transparentnosti prema odredbama Uredbe (EZ) br. 715/2009.

XII. TRGOVANJE KAPACITETIMA TRANSPORTNOG SUSTAVA*Trgovanje kapacitetima na sekundarnom tržištu*

Članak 75.

(1) Korisnik transportnog sustava može rezervirati stalni kapacitet na pojedinom ulazu u transportni sustav ili pojedinom izlazu iz transportnog sustava, u cijelosti ili djelomično, prodati na sekundarnom tržištu drugom korisniku transportnog sustava, ili može na sekundarnom tržištu od drugog korisnika transportnog sustava kupiti kapacitet na pojedinom ulazu u transportni sustav ili na pojedinom izlazu iz transportnog sustava, isključivo uz prethodnu pisanu suglasnost operatora transportnog sustava .

(2) Operator transportnog sustava objavljuje na službenoj internetskoj stranici pravila trgovanja kapacitetima na sekundarnom tržištu te omogućuje razmjenu informacija o ponudi i potražnji putem odgovarajućeg obrasca.

(3) Obrazac iz stavka 2. ovog članka mora sadržavati naročito sljedeće podatke:

- naziv prodavatelja i kupca kapaciteta transportnog sustava,
- identifikaciju ulaza u transportni sustav i identifikaciju izlaza iz transportnog sustava,
- stalni kapacitet transportnog sustava koji se prodaje i kupuje,
- vremensko razdoblje na koje se prodaje i kupuje kapacitet transportnog sustava.

(4) Listu ponude i potražnje kapaciteta na sekundarnom tržištu operator transportnog sustava objavit će na službenoj internetskoj stranici prvog radnog dana nakon zaprimanja obrazaca.

(5) Prodavatelj kapaciteta transportnog sustava može prodati kapacitet na pojedinom ulazu u transportni sustav ili pojedinom izlazu iz transportnog sustava najviše do iznosa ukupno rezerviranog stalnog kapaciteta.

(6) Prodavatelj i kupac dužni su potpisati sporazum o trgovanju na sekundarnom tržištu, kojeg operator transportnog sustava objavljuje na službenoj internetskoj stranici. Prodavatelj kapaciteta na sekundarnom tržištu dužan je dostaviti operatoru transportnog sustava presliku sporazuma o trgovanju na sekundarnom tržištu, bez navođenja komercijalnih podataka, najkasnije deset dana prije stupanja na snagu sporazuma.

(7) Prodavatelj i kupac dužni su obavijestiti o prodanom odnosno kupljenom kapacitetu na pojedinom ulazu u transportni sustav ili na pojedinom izlazu iz transportnog sustava voditelje bilančnih skupina kojih su članovi.

(8) Kupac na osnovu kupljenog kapaciteta na pojedinom ulazu u transportni sustav ili na pojedinom izlazu iz transportnog sustava ima pravo korištenja kapaciteta u iznosu kapaciteta kojeg je kupio, a prodavatelju se za isti iznos smanjuje pravo korištenja kapaciteta.

(9) Prodavatelj ostaje ugovorno obavezan operatoru transportnog sustava te je dužan podmirivati obaveze nastale ugovaranjem kapaciteta na predmetnom ulazu u transportni sustav ili na predmetnom izlazu iz transportnog sustava. Obveze nastale korištenjem kapaciteta dužan je podmiriti kupac kapaciteta.

XIII. KORIŠTENJE KAPACITETA TRANSPORTNOG SUSTAVA

Usklađivanje nominacija korištenja kapaciteta na interkonekciji

Članak 76.

(1) Voditelj bilančne skupine čiji su članovi korisnici transportnog sustava koji imaju rezerviran kapacitet na interkonekciji, dužan je svakodnevno, radnim i neradnim danima, dostavljati operatoru transportnog sustava podatke o nominaciji količina plina koje će na pojedinoj interkonekciji predati u transportni sustav i/ili koje će na pojedinoj interkonekciji preuzeti iz transportnog sustava u narednom plinskom danu, razrađeno za svaki sat plinskog dana po parovima korisnika transportnog sustava na obje strane interkonekcije, a najviše do iznosa rezerviranog kapaciteta po svim ugovorima o transportu plina za naredni plinski dan na pojedinoj interkonekciji.

(2) Voditelj bilančne skupine dostavlja podatke iz stavka 1. ovog članka zasebno za pojedinu interkonekciju prema pravilima za razmjenu podataka na pojedinoj interkonekciji, a pravila operator transportnog sustava objavljuje na internetskoj stranici.

(3) Operator transportnog sustava provodi postupak uparivanja nominacija s operatorom transportnog sustava susjedne zemlje, sukladno sporazumu za interkonekciju. U slučaju razlike u najavi korištenja kapaciteta zaprimljene na jednoj i drugoj strani pojedine interkonekcije, prema stavku 1. ovog članka, primjenjuje se 'pravilo manjeg' te operator transportnog sustava o istome obavještava voditelja bilančne skupine na kojeg se primijenjeno pravilo odnosi.

(4) Voditelj bilančne skupine dužan je za pojedinu interkonekciju u nominaciji iz članka 79. za bilančnu skupinu koju organizira i vodi, nominirati isti iznos kojeg su operatori transportnih sustava susjednih zemalja potvrdili u postupku uparivanja nominacija.

Usklađivanje nominacija korištenja kapaciteta na sustavu skladišta plina

Članak 77.

(1) Voditelj bilančne skupine dužan je za nominaciju ili renominaciju korištenja kapaciteta, za pojedinog korisnika transportnog sustava koji je član bilančne skupine koju organizira i vodi, za izlaz iz transportnog sustava koji je ulaz u sustav skladišta plina i za ulaz u transportni sustav koji je izlaz iz sustava skladišta plina, dostaviti isti iznos kao u nominaciji koju je

prethodno prihvatio operator sustava skladišta plina u postupku nominacija korištenja sustava skladišta plina.

(2) Nominacija ili renominacija iz stavka 1. ovog članka može biti veća od rezerviranog kapaciteta transportnog sustava na sustavu skladišta plina ukoliko ju je prihvatio operator sustava skladišta plina. U tom slučaju operator transportnog sustava neće obračunati korisniku transportnog sustava naknadu za prekoračenje ugovorenog kapaciteta.

Usklađivanje transakcija na virtualnoj točki trgovanja

Članak 78.

(1) Voditelji bilančnih skupina koji su dogovorili kupoprodaju plina na virtualnoj točki trgovanja, dužni su operatoru transportnog sustava dostaviti najavu trgovačke transakcije najkasnije do 10:30 tekućeg plinskog dana za naredni plinski dan.

(2) Operator transportnog sustava provjerava usklađenost najavljenih transakcija na virtualnoj točki trgovanja te najkasnije do 11:30 voditeljima bilančne skupine dostavlja potvrdu o prihvaćanju ili odbijanju najavljene transakcije.

(3) Operator transportnog sustava će prihvatiti transakciju na virtualnoj točki trgovanja jedino u slučaju potpuno usklađenih transakcija o kupoprodaji plina na virtualnoj točki trgovanja između uključenih voditelja bilančne skupine.

(4) U slučaju da najavljene transakcije na virtualnoj točki trgovanja, nisu međusobno usklađene, operator transportnog sustava će istu odbiti te o tome obavijestiti uključene voditelje bilančnih skupina.

(5) Voditelji bilančne skupine dužni su prihvaćene transakcije na virtualnoj točki trgovanja uvrstiti u nominacije korištenja transportnog sustava za bilančnu skupinu koju organiziraju i vode sukladno članku 79. ovih Mrežnih pravila.

Nominacija korištenja transportnog sustava

Članak 79.

(1) Voditelj bilančne skupine dužan je operatoru transportnog sustava svakodnevno dostavljati nominaciju za svakog korisnika transportnog sustava člana bilančne skupine koju organizira i vodi.

(2) Nominacija mora sadržavati planiranu dnevnu količinu prirodnog plina, razrađeno za svaki sat narednog plinskog dana, iskazano u mjernoj jedinici kWh/h, za sve ulaze u transportni sustav i za sve izlaze iz transportnog sustava na kojima su korisnici transportnog sustava rezervirali kapacitet za naredni dan.

(3) Nominacija dnevnih količina na pojedinom ulazu u transportni sustav i na pojedinom izlazu iz transportnog sustava, za pojedinog korisnika transportnog sustava, ne može biti veća od sume rezerviranih kapaciteta iz svih ugovora o transportu tog korisnika za naredni dan.

(4) Nominacija iz stavka 1. ovoga članka sadrži i robnu namiru plina te potvrđene trgovačke transakcije na virtualnoj točki trgovanja.

(5) Nominacija bilančne skupine mora biti uravnotežena, suma dnevnih količina na svim ulazima u transportni sustav mora biti jednaka sumi dnevnih količina na svim izlazima iz transportnog sustava, uzevši u obzir robnu namiru plina i trgovačke transakcije na virtualnoj točki trgovanja.

(6) Ukupna nominacija za pojedini ulaz u transportni sustav i/ili za pojedini izlaz iz transportnog sustava, u pojedinom satu, iskazana u kWh/h, ne može biti veća od kapaciteta iz energetske suglasnosti.

(7) Nominacija za pojedinu interkonekciju mora biti usklađena s iznosom kojeg je u postupku uparivanja za pojedinog korisnika transportnog sustava potvrdio operator transportnog sustava susjedne zemlje.

(8) Nominacija za izlaz iz transportnog sustava koji je uzlaz u sustav skladišta plina i za ulaz u transportni sustav koji je izlaz iz sustava skladišta plina, mora biti usklađena s iznosom kojeg je potvrdio operator sustava skladišta plina.

(9) Nominacija za trgovačku transakciju na virtualnoj točki trgovanja mora biti usklađena s iznosima trgovačke transakcije koje je potvrdio operator transportnog sustava. Voditelji bilančne skupine nemaju pravo nominirati na virtualnoj točki trgovanja količine plina koje nisu prethodno prihvaćene od strane operatora transportnog sustava.

Članak 80.

(1) Voditelj bilančne skupine dužan je nominaciju iz članka 79. ovih Mrežnih pravila dostaviti operatoru transportnog sustava na informacijskoj platformi, a iznimno u slučaju nemogućnosti pristupa informacijskoj platformi, dužan je dostaviti datoteku, propisanog sadržaja i formata, na e-adresu operatora transportnog sustava, do 13,00 sati tekućeg dana za naredni plinski dan ili naredne plinske dane. Format datoteke s podacima za nominaciju operator transportnog sustava objavljuje na internetskoj stranici u uputama za nominacije.

(2) Operator transportnog sustava obavještava do 14.00 sati tekućeg dana voditelja bilančne skupine o prihvaćanju ili odbijanju nominacije za naredni plinski dan. Obavijest se prosljeđuje u formatu elektroničke poruke.

(3) Ukoliko operator transportnog sustava odbije nominaciju, voditelj bilančne skupine ima pravo dostaviti novu nominaciju do 15,00 sati tekućeg dana za naredni plinski dan.

(4) Operator transportnog sustava obavještava do 16.00 sati tekućeg dana voditelja bilančne skupine o prihvaćanju ili odbijanju nominacije za naredni plinski dan.

(5) Ukoliko operator transportnog sustava odbije nominaciju za naredni plinski dan, obavještava voditelja bilančne skupine o razlozima odbijanja nominacije.

(6) Voditelj bilančne skupine može osim nominacije za naredni plinski dan dostaviti nominacije za naredne dane tekućeg mjeseca.

(7) Operator transportnog sustava svakodnevno, radnim i neradnim danima, obrađuje nominacije samo za naredni plinski dan.

(8) Operator transportnog sustava može odbiti ili smanjiti nominaciju dostavljenu na osnovu rezervacije povratnog i/ili prekidivog kapaciteta za pojedini ulaz u transportni sustav i/ili za pojedini izlaz iz transportnog sustava, ovisno o sumi zaprimljenih nominacija za pojedini ulaz u transportni sustav i sumi zaprimljenih nominacija za pojedini izlaz iz transportnog sustava.

(9) Voditelj bilančne skupine kojemu je odbijena ili smanjena nominacija na osnovu rezervacije povratnog ili prekidivog kapaciteta za pojedini ulaz u transportni sustav i/ili za pojedini izlaz iz transportnog sustava, ima pravo u razdoblju od 1 sat nakon zaprimanja obavijesti o odbijanju ili smanjenju nominacije dostaviti ispravak nominacije za bilančnu skupinu koju vodi.

(10) Voditelj bilančne skupine ima pravo, u razdoblju od 16.00 sati tekućeg dana (plinski dan D-1) do 03.00 sata narednog plinskog dana (plinski dan D), dostaviti renominaciju operatoru transportnog sustava.

(11) Voditelj bilančne skupine može renominirati iznos nominacije samo za sate koji slijede najmanje dva puna sata nakon trenutka podnošenja renominacije.

(12) Operator transportnog sustava obavještava u roku od jednog punog sata od zaprimanja renominacije iz stavka 10. ovoga članka voditelja bilančne skupine o prihvaćanju ili odbijanju renominacije za naredni plinski dan.

(13) Nominacija ili zadnja renominacija za određeni plinski dan koju prihvati operator transportnog sustava postaje obvezujuća za voditelja bilančne skupine.

(14) Nominirana dnevna količina prirodnog plina, iskazana u mjernoj jedinici kWh, za naredni plinski dan jednaka je nuli u sljedećim slučajevima:

- ukoliko voditelj bilančne skupine ne dostavi nominaciju,
- ukoliko operator transportnog sustava odbije nominaciju iz stavka 10. ovog članka, a voditelj bilančne skupine ne dostavi novu nominaciju,
- ukoliko operator transportnog sustava odbije novu nominaciju.

Članak 81.

(1) U slučaju izvanrednog poremećaja u radu transportnog sustava, distribucijskog sustava, sustava skladišta plina, mreže proizvodnih plinovoda i/ili opreme krajnjeg kupca priključenog na transportni sustav, kao i u slučaju izvanrednog poremećaja uvoza plina, operator transportnog sustava o istome obavještava korisnika transportnog sustava na kojeg poremećaj ima utjecaj i voditelja bilančne skupine čiji je korisnik transportnog sustava član te mu omogućiti izmjenu prihvaćene nominacije ili renominacije.

(2) Rok za renominaciju iz stavka 1. ovoga članka određuje operator transportnog sustava.

XIV. UTVRĐIVANJE I RASPODJELA DNEVNIH KOLIČINA PRIRODNOG PLINA

Članak 82.

(1) Operator transportnog sustava svakodnevno, za prethodni plinski dan, očitava obračunska mjerna mjesta sustavom za daljinsko očitavanje fiskalnog mjerenja, u svrhu utvrđivanja dnevnih količina plina.

(2) Ukoliko zbog tehničkih razloga podaci iz sustava za daljinsko očitavanje fiskalnog mjerenja nisu dostupni ili nisu potpuni, operator transportnog sustava u svim dnevnim izvještajima iz članka 95. ovih Mrežnih pravila za pojedinu bilančnu skupinu za predmetni izlaz iz transportnog sustava koristi nominaciju korištenja transporta plina pojedinog korisnika transportnog sustava u bilančnoj skupini.

Članak 83.

(1) Osnovna mjerena veličina i daljinski očitani podatak je obujam plina koji je protekao kroz obračunsko mjerno mjesto u jedinici vremena, iskazano u mjernoj jedinici m³/h.

(2) Za izračun energije plina, iskazane u kWh/h, obujam plina protekao kroz obračunsko mjerno mjesto u jednom satu (m³/h) množi se s iznosom donje ogrjevne vrijednosti (kWh/m³, pri 15°C/15°C) utvrđene za pojedini plinski dan. Preračunavanje iznosa donje ogrjevne vrijednosti iskazano u mjernoj jedinici MJ/m³ u mjernu jedinicu kWh/m³, pri referentnim uvjetima 15°C/15°C, izvedeno je dijeljenjem s 3,6 (kWh/m³), a tako dobivena vrijednost zaokružena je na šest decimalnih mjesta.

(3) Dnevna količina plina, iskazana u mjernoj jedinici kWh/d, izračunava se kao zbroj satnih količina kWh/h.

(4) Za izlaze iz transportnog sustava koristi se ogrjevna vrijednost utvrđena kromatografskim analizama prirodnog plina provedenima u ovlaštenom laboratoriju RH.

Pravila raspodjele zajednički izmjerenih količina

Članak 84.

(1) Za ulaz u transportni sustav koji je izlaz iz transportnog sustava susjedne države i/ili za izlaz iz transportnog sustava koji je ulaz u transportni sustav susjedne države, pravila raspodjele izmjerene količine plina po korisnicima transportnog sustava utvrđuju se bilateralnim sporazumom operatora transportnog sustava s operatorom transportnog sustava susjedne države.

(2) Operator transportnog sustava objavljuje na službenoj internetskoj stranici sporazumom utvrđena pravila za svaku pojedinu interkonekciju. U pravilima se navodi korištenje mjernih jedinica, pravila mjerenja te utvrđivanje i raspodjela dnevne količine plina.

Članak 85.

(1) Za ulaz u transportni sustav i za izlaz iz transportnog sustava za koji je raspodijeljen kapacitet za dva ili više korisnika ili je kapacitet raspodijeljen jednom korisniku temeljem rezervacije kapaciteta unutar dvije ili više bilančnih skupina, izmjerenu količina plina iz članka 95. ovih Mrežnih pravila operator transportnog sustava raspodjeljuje korisnicima transportnog sustava proporcionalno udjelu pojedine nominacije u sumi svih nominacija, ili primjenom pravila utvrđenih Sporazumom o pravilima raspodjele izmjerenih količina plina, prema člancima 87. i 88. ovih Mrežnih pravila, ako je takav sporazum pravovremeno potpisan.

(2) Sporazumom o pravilima raspodjele izmjerenih količina plina iz stavka (1) ovog članka izrađuje operator transportnog sustava.

(3) Proizvođač plina ili operator distribucijskog sustava ili krajnji kupac priključen na transportni sustav dužan je dostaviti operatoru transportnog sustava podatke o sporazumnim stranama iz članka 87. ovih Mrežnih pravila i odabranom načinu raspodjele iz članka 88. ovih Mrežnih pravila, potrebne za izradu Sporazuma o pravilima raspodjele izmjerenih količina plina iz stavka (1) ovog članka, u roku propisanim člankom 87. ovih Mrežnih pravila na e-adresu korisnici@plinacro.hr.

Članak 86.

(1) Ukoliko operator transportnog sustava ima s operatorom povezanog sustava uspostavljen račun operativnog uravnoteženja, iznimno od članka 85. ovih Mrežnih pravila, preuzetim ili isporučenim količinama plina za sve korisnike smatraju se količine iz zadnje prihvaćene nominacije te se u tom slučaju ne sklapa Sporazum o pravilima raspodjele izmjerenih količina plina.

Članak 87.

(1) Sporazum o pravilima raspodjele izmjerenih količina plina iz članka 85. ovih Mrežnih pravila potpisuju:

- a) za izlaz prema distribucijskom sustavu svi korisnici kapaciteta, voditelji bilančnih skupina, operator distribucijskog sustava i operator transportnog sustava
- b) za izlaz prema krajnjem kupcu priključen na transportni sustav, krajnji kupac, njegovi opskrbljivači koji su korisnici kapaciteta, voditelji bilančnih skupina i operator transportnog sustava

c) za ulaze u transportni sustav iz proizvodnje svi korisnici kapaciteta, voditelji bilančnih skupina, proizvođač plina i operator transportnog sustava.

(2) Sporazumne strane iz podstavka a) i c) stavka (1) ovog članka moraju usuglasiti sporazum, potpisati ga i dostaviti operatoru transportnog sustava najmanje 10 radnih dana prije prvog plinskog dana u mjesecu u kojem se planira njegova primjena.

(3) Sporazum o pravilima raspodjele izmjerenih količina plina iz podstavka b) stavka (1) ovog članka mora biti sklopljen prije sklapanja svih ugovora o opskrbi između krajnjeg kupca priključenog na transportni sustava i njegovih korisnika transportnog sustava.

Članak 88.

(1) Sporazumom o pravilima raspodjele izmjerenih količina plina za pojedini ulaz u transportni sustav ili za pojedini izlaz iz transportnog sustava utvrđuje se način raspodjele količina plina:

- a) Raspodjelu za ulaz u transportni sustav iz proizvodnje plina provodi proizvođač plina, a raspodjelu za pojedini izlaz iz transportnog sustava provodi operator distribucijskog sustava odnosno krajnji kupac priključen na transportni sustav.
- b) Raspodjelu za ulaz u transportni sustav i za izlaz iz transportnog sustava provodi operator transportnog sustava na osnovu sporazumom utvrđenih pravila dodjele količina plina za svakog pojedinog korisnika transporta u pojedinoj bilančnoj skupini, a koje može biti sljedeće:
 1. dodjela prvog prioriteta temeljem kojeg se korisniku ili korisnicima transportnog sustava u pojedinoj bilančnoj skupini dodjeljuje količina plina u iznosu dostavljenom od strane operatora distribucijskog sustava,
 2. dodjela drugog prioriteta temeljem kojeg se korisniku ili korisnicima transportnog sustava u pojedinoj bilančnoj skupini dodjeljuje količina plina u iznosu zadnje nominacije,
 3. dodjela trećeg prioriteta temeljem kojeg se korisniku ili korisnicima transportnog sustava u pojedinoj bilančnoj skupini dodjeljuje količina plina preostala nakon primjene pravila prvog i/ili drugog prioriteta, a raspodijeljena proporcionalna udjelima njihove zadnje nominacije.

(2) U slučaju iz podstavka b) stavka (1) ovog članka, prilikom sklapanja sporazuma nužno je da sporazumne strane barem za jednog korisnika transportnog sustava u pojedinoj bilančnoj skupini utvrde pravilo 3., a da ostalim korisnicima transportnom sustava u pojedinoj bilančnoj skupini utvrde pravilo 1. i/ili pravilo 2.

Članak 89.

Operator transportnog sustava ima pravo u svakom trenutku zatražiti izmjenu sklopljenog sporazuma iz članaka 87. i 88. ovih Mrežnih pravila, ukoliko utvrdi da za to postoji opravdan razlog.

Utvrđivanje količina plina za dnevni izvještaj

Članak 90.

(1) U slučaju iz podstavka a) stavka (1) članka 88. operator transportnog sustava dostavlja proizvođaču plina ili operatoru distribucijskog sustava ili krajnjem kupcu priključenom na

transportni sustav podatke o ukupno izmjerenoj količini plina najkasnije do 9:00 za prethodni plinski dan.

(2) U slučaju iz pravila 1. podstavka b) stavka (1) članka 88. operator transportnog sustava dostavlja operatoru distribucijskog sustava podatke o ukupno izmjerenoj količini plina najkasnije do 9:00 za prethodni plinski dan.

(3) U slučaju iz podstavka a) stavka (1) članka 88. proizvođaču plina ili operator distribucijskog sustava ili krajnji kupac priključen na transportni sustav dužan je podatke o raspodijeljenoj količini plina za korisnike transportnog sustava u pojedinoj bilančnoj skupini dostaviti operatoru transportnog sustava, svakog dana radnim i neradnim danima, najkasnije do 9:30 za prethodni plinski dan.

(4) U slučaju iz podstavka b) stavka (1) članka 88. i utvrđenog pravila 1., operator distribucijskog sustava dužan je podatke o raspodijeljenoj količini plina za korisnike transportnog sustava u pojedinoj bilančnoj skupini s dodijeljenim pravilom 1. dostaviti operatoru transportnog sustava svakog dana radnim i neradnim danima, najkasnije do 9:00 za prethodni plinski dan, temeljem kojih operator transportnog sustava preostale količine plina raspodjeljuje na korisnike transportnog sustava u pojedinoj bilančnoj skupini primjenom utvrđenih pravila 2. i/ili pravila 3.

Članak 91.

Ukoliko proizvođač plina ili operator distribucijskog sustava ili krajnji kupac priključen na transportni sustav ne dostave podatke iz članka 90. do 9:30, operator transportnog sustava raspodjeljuje izmjerene količine plina proporcionalno udjelu pojedine nominacije u sumi svih nominacija.

Članak 92.

Operator transportnog sustava svakodnevno, radnim i neradnim danima, do 9:00 sati, za prethodni plinski dan, zaprima od operatora transportnog sustava susjedne države dnevni izvještaj o utvrđenoj količini plina na interkonekciji, te raspodijeli utvrđene količine za pojedinog korisnika transportnog sustava za svaki smjer transporta plina na interkonekciji.

Članak 93.

Operator sustava skladišta plina dužan je svakodnevno, radnim i neradnim danima, najkasnije do 9:00 sati, za prethodni plinski dan, za svakog korisnika sustava skladišta plina u pojedinoj bilančnoj skupini dostaviti operatoru transportnog sustava podatke o korištenju rezerviranog kapaciteta transportnog sustava za izlaz iz transportnog sustava koji je ujedno i ulaz u sustav skladišta plina i za ulaz u transportni sustav koji je ujedno i izlaz iz sustava skladišta plina. Podatak o korištenju rezerviranog kapaciteta utvrđuje se na osnovu očitavanja obračunskih mjernih mjesta, iskazuje se za svaki sat prethodnog plinskog dana u mjernoj jedinici kWh/h.

Članak 94.

Proizvođač plina dužan je svakodnevno, radnim i neradnim danima, najkasnije do 9:00, za prethodni plinski dan dostaviti operatoru transportnog sustava podatke o korištenju rezerviranog kapaciteta transportnog sustava zasebno za svaki ulaz u transportni sustav koji je ujedno i izlaz iz proizvodnje prirodnog plina. Podatak o korištenju rezerviranog kapaciteta utvrđuje se na osnovu očitavanja obračunskih mjernih mjesta, iskazuje se za svaki sat prethodnog plinskog dana u mjernoj jedinici kWh/h.

Članak 95.

(1) Operator transportnog sustava svakodnevno do 10.00 sati tekućeg dana za prethodni plinski dan omogućava voditelju bilančne skupine pristup podacima o korištenju rezerviranog kapaciteta transportnog sustava, za svaki ulaz u transportni sustav i za svaki izlaz iz transportnog sustava za koje su korisnici transportnog sustava koji pripadaju bilančnoj skupini koju organizira i vodi rezervirali kapacitet.

(2) Operator transportnog sustava omogućava operatoru tržišta plina i regulatornoj agenciji, svakodnevno do 10.00 sati tekućeg dana za prethodni plinski dan, pristup podacima o rezerviranom kapacitetu, nominacijama korištenja transportnog kapaciteta i ostvarenom korištenju kapaciteta, za svaki izlaz iz transportnog sustava i za svaki ulaz u transportni sustav, zasebno za svaku bilančnu skupinu. Potrebno je po pojedinoj bilančnoj skupini i po pojedinom korisniku transportnog sustava omogućiti pristup sljedećim podacima:

- ukupno rezervirani kapacitet transportnog sustava, temeljem kojeg pojedini korisnik transportnog sustava ima pravo na nominaciju iz svih ugovora o transportu u pojedinoj bilančnoj skupini,
- potvrđene nominacije ili renominacije
- raspodijeljenu količinu plina, ne uključujući energiju uravnoteženja od ponuditelja na godišnjoj i dnevnoj razini,
- iskorištenoj operativnoj akumulaciji, uključujući dozvoljene pogonske gubitke plina i dozvoljenu razliku u mjerenju,
- iskorištenoj energiji uravnoteženja od ponuditelja na godišnjoj i dnevnoj razini, razrađeno po pojedinim ponuditeljima energije uravnoteženja te po ulazima u transportni sustav i izlazima iz transportnog sustava korištenima za uravnoteženje,
- iskorištenoj operativnoj zalihi.

(3) Operator transportnog sustava omogućava operatoru tržišta plina i voditelju bilančne skupine, izuzev voditelja koji je ponuditelj energije uravnoteženja na godišnjoj razini prema članku 106 Zakona o tržištu plina, svakog dana do 11.00 sati za prethodni plinski dan, za bilančnu skupinu koju organizira i vodi, pristup sljedećim podacima:

- dnevno odstupanje,
- maksimalni kumulativ dnevnih odstupanja i
- kumulativ dnevnih odstupanja.

(4) Operator transportnog sustava omogućava operatoru tržišta plina i voditelju koji je ponuditelj energije uravnoteženja na godišnjoj razini prema članku 106 Zakona o tržištu plina, svakog dana do 11.00 sati za prethodni plinski dan, za bilančnu skupinu koju organizira i vodi, pristup sljedećim podacima:

- dnevno odstupanje,
- maksimalno stanje namire plina,
- iskorištenu operativnu akumulaciju, uključujući dozvoljene pogonske gubitke plina i dozvoljenu razliku u mjerenju,
- iskorištenu operativnu zalihu
- stanje namire plina.

(5) Podaci iz stavaka 1. – 4. ovoga članka sadrže količinu prirodnog plina za svaki sat prethodnog plinskog dana, izraženo u kWh/h.

(6) Operator transportnog sustava svakodnevno do 10.00 sati tekućeg dana za prethodni plinski dan na svojoj internetskoj stranici objavljuje podatke iz stavka 4., podstavka 1., 3. i 4. ovoga članka te podatke o iskorištenoj energiji uravnoteženja na razini transportnog sustava.

Utvrđivanje količina plina za mjesečni izvještaj

Članak 96.

Operator transportnog sustava najkasnije do 5. dana u mjesecu, za prethodni mjesec, zaprima od operatora transportnog sustava susjedne države izvještaj o utvrđenoj dnevnoj količini plina na interkonekciji za svaki plinski dan, te raspodijeli utvrđene količine za pojedinog korisnika transportnog sustava, iskazano u mjernoj jedinici kWh, za svaki smjer transporta plina na interkonekciji.

Članak 97.

Operator sustava skladišta plina dužan je, najkasnije do 5. dana u mjesecu za prethodni mjesec, za svakog korisnika sustava skladišta plina dostaviti operatoru transportnog sustava podatke o korištenju rezerviranog kapaciteta transportnog sustava za izlaz iz transportnog sustava koji je ujedno ulaz u sustav skladišta plina i za ulaz u transportni sustav koji je ujedno izlaz iz sustava skladišta plina, na osnovu očitavanja obračunskih mjernih mjesta, iskazano u mjernoj jedinici kWh, za svaki plinski dan prethodnog mjeseca.

Članak 98.

Proizvođač plina dužan je, najkasnije do 5. dana u mjesecu za prethodni mjesec, za svakog opskrbljivača plinom i trgovca plinom kojem prodaje prirodni plin dostaviti operatoru transportnog sustava podatke o korištenju rezerviranog kapaciteta transportnog sustava za svaki ulaz u transportni sustav koji je ujedno i izlaz iz proizvodnje prirodnog plina, iskazano u mjernoj jedinici kWh, za svaki plinski dan prethodnog mjeseca.

Članak 99.

(1) Operator transportnog sustava dostavit će 3. radnog dana u tekućem mjesecu operatoru distribucijskog sustava podatke, ili omogućiti pristup podacima, o izmjerenim dnevnim količinama plina za svaki plinski dan prethodnog mjeseca na svakom fizičkom izlazu iz transportnog sustava u distribucijski sustav tog operatora distribucijskog sustava.

(2) Operator transportnog sustava dostavit će 3. radnog dana u tekućem mjesecu operatoru distribucijskog sustava podatke ili omogućiti pristup podacima o izmjerenim dnevnim količinama plina za svaki plinski dan prethodnog mjeseca na svakom izlazu iz transportnog sustava u distribucijski sustav tog operatora distribucijskog sustava na kojemu su dva ili više korisnika transportnog sustava rezervirala kapacitet ili je jedan korisnik transportnog sustava kao član dvije ili više bilančnih skupina rezervirao kapacitet. Operatoru distribucijskog sustava omogućit će se pristup sljedećim podacima:

- izmjerena dnevna količina plina, za svaki pojedini izlaz iz transportnog sustava u distribucijski sustav tog operatora distribucijskog sustava, za svaki dan prethodnog mjeseca, izraženo u kWh/d,
- naziv korisnika na pojedinom izlazu iz transportnog sustava i naziv bilančne skupine,
- utvrđena donja ogrjevna vrijednost.

(3) Operator distribucijskog sustava dužan je najkasnije do 8. dana u mjesecu dostaviti operatoru transportnog sustava podatke o korištenju rezerviranog kapaciteta transportnog sustava po korisnicima transportnog sustava i po bilančnim skupinama, utvrđene na temelju

podataka o izmjerenim količinama plina, za svaki plinski dan u prethodnom mjesecu, pri čemu zbroj raspodijeljenih vrijednosti, za svaki dan, mora biti jednak izmjerenim količinama plina na pojedinom izlazu iz transportnog sustava iz stavka (2) ovog članka.

Članak 100.

(1) Operator transportnog sustava će 3. radnog dana u tekućem mjesecu dostaviti krajnjem kupcu priključenom na transportni sustav, ili omogućiti pristup podacima, o izmjerenim dnevnim količinama plina za svaki plinski dan prethodnog mjeseca na svakom izlazu iz transportnog sustava na koji je priključen.

(2) Operator transportnog sustava će 3. radnog dana u tekućem mjesecu dostaviti krajnjem kupcu priključenom na transportni sustav podatke ili omogućiti pristup podacima o izmjerenim dnevnim količinama plina za svaki plinski dan prethodnog mjeseca na svakom izlazu iz transportnog sustava za koji je sklopljen Sporazum o raspodjeli izmjerenih količina plina i način raspodjele iz podstavka a) stavka (1) članka 88 ovih Mrežnih pravila. Omogućit će se pristup sljedećim podacima:

- izmjerena dnevna količina plina, za svaki pojedini izlaz iz transportnog sustava u distribucijski sustav tog operatora distribucijskog sustava, za svaki dan prethodnog mjeseca, izraženo u kWh/d,
- naziv korisnika na pojedinom izlazu iz transportnog sustava i naziv bilančne skupine,
- utvrđena donja ogrjevna vrijednost.

(3) Krajnji kupac priključen na transportni sustav dužan je do 4. radnog dana u mjesecu dostaviti operatoru transportnog sustava podatke o korištenju rezerviranog kapaciteta transportnog sustava po korisnicima transportnog sustava i po bilančnim skupinama, pri čemu zbroj raspodijeljenih vrijednosti, za svaki dan, mora biti jednak izmjerenim količinama plina na pojedinom izlazu iz transportnog sustava iz stavka (2) ovog članka.

Članak 101.

Operator transportnog sustava 5. radnog dana u mjesecu dostavit će korisniku transportnog sustava koji plinom opskrbljuje krajnjeg kupca priključenog na transportni sustav podatke o utvrđenim i raspodijeljenim količinama plina za krajnjeg kupca priključenog na transportni sustav kojeg opskrbljuje, za svaki plinski dan u prethodnom mjesecu,

Članak 102.

(1) Operator transportnog sustava dostavit će, na osnovu podataka iz članka 96., 97., 98., 99., 100., najkasnije do 10. dana u mjesecu, za svaki plinski dan prethodnog mjeseca, voditelju bilančne skupine podatke o raspodijeljenim količinama plina po korisnicima transportnog sustava, članovima bilančne skupine koju organizira i vodi, za svaki ulaz u transportni sustava i za svaki izlaz iz transportnog sustava na kojima su korisnici rezervirali kapacitet za prethodni mjesec.

(2) Operator transportnog sustava dostavit će, na osnovu podataka iz članaka 96., 97., 98., 99., 100., najkasnije do 10. dana u mjesecu, za svaku bilančnu skupinu, za svaki plinski dan prethodnog mjeseca, operatoru tržišta plina–podatke o raspodijeljenim količinama plina po korisnicima transportnog sustava, članovima bilančne skupine, za svaki ulaz u transportni sustava i za svaki izlaz iz transportnog sustava.

Članak 103.

(1) Korekcije podataka o izmjerenim količinama plina na izlazima iz transportnog sustava i na ulazima u transportni sustav te korekcije podataka o izmjerenim količinama na distribucijskom sustavu koje utječu na raspodjelu iz članaka 99. i 100 ovih Mrežnih pravila, dostavljaju se operatoru transportnog sustava najduže do šest mjeseci nakon isteka mjeseca na koji se odnose, pri čemu se zahtjev za korekcijom može dostaviti jednom unutar šest mjeseci.

(2) U slučaju iz stavka (1) ovog članka operator transportnog sustava izvršit će korekciju svih izvještaja na koje navedena izmjena ima utjecaj.

XV.OBJAVA PODATAKA

Članak 104.

(1) Operator transportnog sustava objavljuje i ažurira podatke na službenoj internetskoj stranici sukladno zahtjevima transparentnosti prema odredbama Uredbe (EZ) br. 715/2009.

(2) Operator transportnog sustava iskazuje podatke iz stavka 1 ovog članka u mjernim jedinicama prema zahtjevu aneksa Uredbe (EZ) br. 715/2009 te mjernih jedinica koje se koriste na tržištu plina u RH.

XVI. RAZMJENA PODATAKA I KOMUNIKACIJA

Članak 105.

(1) Operator transportnog sustava razmjenjuje podatke na dnevnoj i mjesečnoj osnovi sa sljedećim operatorima priključenih sustava i sudionicima tržišta prirodnog plina:

- a. operatorom transportnog sustava susjedne zemlje,
- b. proizvođačem plina,
- c. operatorom sustava skladišta plina,
- d. operatorom distribucijskog sustava,
- e. opskrbljivačem krajnjih kupaca na transportnom sustavu,
- f. voditeljem bilančne skupine,
- g. operatorom tržišta plina.

(2) Operator transportnog sustava razmjenjuje sa sudionicima tržišta plina, podatke koji su definirani odredbama ovih Mrežnih pravila za postupke rezervacija, nominacija i izvještavanja, na informacijskoj platformi operatora transportnog sustava, kojoj se pristupa na internetskoj stranici operatora transportnog sustava uz dodijeljena korisnička prava, ili razmjenu datoteke dogovorene strukture i sadržaja putem e-poruka na e-adresu operatora transportnog sustava objavljenu na internetskoj stranici.

(3) Za razmjenu podataka putem informacijske platforme operator transportnog sustava omogućit će sudionicima iz stavka 1. ovog članka pristup, dodijeliti korisnički račun i lozinku za pristup te korisničke upute, temeljem potpisanog „Sporazuma o pristupu informacijskoj platformi operatora transportnog sustava“ iz Priloga 4. ovih Mrežnih pravila.

(4) Kontakt podaci operatora transportnog sustava navedeni su na internetskoj stranici.

(5) Voditelj bilančne skupine dužan je prije podnošenja zahtjeva za rezervaciju kapaciteta, iz članka 73. ovih Mrežnih pravila, dostaviti podatke za službeni i operativni kontakt, na propisanom obrascu iz Priloga 5. ovih Mrežnih pravila.

(6) Sudionik tržišta iz stavka 1 ovog članka dužan je obavijestiti operatora transportnog sustava o svakoj izmjeni kontakata, u protivnom takva promjena kontakata nije obvezujuća za operatora transportnog sustava

XVII. OGRANIČENJE I PREKID ISPORUKE PLINA

Članak 106.

(1) Sukladno odredbama Zakona o tržištu plina operator transportnog sustava ima pravo ograničiti ili prekinuti isporuku plina u transportni sustav ili iz transportnog sustava, zbog planiranih radova, pregleda i ispitivanja plinskog sustava, održavanja i remonta plinskog sustava, priključivanja novih korisnika sustava te dogradnje ili rekonstrukcije plinskog sustava te iz drugih razloga predviđenih ovim Mrežnim pravilima (uključujući Općim uvjetima transportnog sustava), Zakonom o tržištu plina, te drugim zakonskim i podzakonskim aktima.

(2) Ograničenje ili prekid isporuke plina može biti provedena planirano uz prethodnu najavu ili po hitnom postupku.

Dugoročno planirani radovi

Članak 107.

(1) Prekid ili ograničenje isporuke plina zbog obavljanja planiranih radova na održavanju i rekonstrukciji transportnog sustava, operator transportnog sustava planira i objavljuje na službenoj internetskoj stranici godinu dana unaprijed.

(2) Objava mora sadržavati naziv ulaza u transportni sustav i/ili naziv izlaza iz transportnog sustava na koji se ograničenje ili prekid isporuke odnosi te mjesec u kojem se radovi planiraju obaviti.

(3) Točan datum obavljanja planiranih radova i trajanje prekida ili ograničenja isporuke plina operator transportnog sustava mora objaviti na svojoj internetskoj stranici 42 dana unaprijed.

(4) Korisnike transportnog sustava na koje planirani radovi imaju utjecaj, operator transportnog sustava obavijestit će pojedinačno o radovima i posljedicama na korištenje kapaciteta mjesec dana unaprijed, pisanom obaviješću uz konačnu potvrdu radova 48 sati prije početka radova.

(5) U vremenskom razdoblju od 1. listopada tekuće godine do 31. ožujka naredne godine planirani prekidi isporuke plina zbog radova na transportnom sustavu, kao i zbog priključivanja novih korisnika sustava, ne smiju utjecati na isporuku plina zaštićenim kupcima duže od šest sati.

(6) U slučaju da je prekid ili ograničenje isporuke plina iz stavka 1. ovog članka trajao u skladu s rokovima iz obavijesti iz stavka 3. ovog članka ili je produženo iz razloga koje operator transportnog sustava nije mogao predvidjeti i/ili spriječiti, operator transportnog sustava nije dužan korisniku transportnog sustava ili operatorima povezanog sustava ili krajnjem kupcu priključenom na transportni sustav ili proizvođaču plina nadoknaditi eventualne štete ili troškove nastale kao posljedica prekida ili ograničenja isporuke plina.

Članak 108.

(1) Nakon otklanjanja uzroka ograničenja ili prekida isporuke plina u distribucijski ili transportni sustav ili ograničenja ili prekida isporuke plina iz distribucijskog ili transportnog sustava za koji je odgovoran korisnik sustava priključen na distribucijski ili transportni sustav, operator distribucijskog sustava ili operator transportnog sustava uspostaviti će isporuku plina

u roku do dva radna dana od primitka zahtjeva za nastavak isporuke plina, a nakon podmirenja svih troškova povezanih s ograničenjem ili prekidom isporuke.

(2) Operator distribucijskog sustava ili operator transportnog sustava obavijestit će o nastavku isporuke plina opskrbljivača plinom ili trgovca plinom najmanje 24 sata prije nastavka isporuke plina.

(3) Ako korisnik sustava, priključen na distribucijski ili transportni sustav, traži nastavak isporuke plina u distribucijski ili transportni sustav ili nastavak isporuke plina iz distribucijskog ili transportnog sustava u kraćem roku od roka iz stavka 1. ovoga članka, ili izvan redovitog radnog vremena, operator distribucijskog sustava ili operator transportnog sustava prihvatit će takav zahtjev, uz dodatnu naplatu prema cjeniku nestandardnih usluga.

Kratkoročno planirani radovi

Članak 109.

(1) Operator povezanog sustava, proizvođač plina i krajnji kupac priključen na transportni sustav, koji je nositelj energetske suglasnosti može zatražiti privremeno odvajanje od transportnog sustava radi obavljanja planiranih radova održavanja, rekonstrukcije ili razvoja povezanog plinskog sustava ili postrojenja.

(2) Zahtjev za privremeno odvajanje od transportnog sustava, iz stavaka 1. ovog članka, nositelj energetske suglasnosti dužan je dostaviti operatoru transportnog sustava u pisanom obliku, najmanje 4 radna dana prije zahtijevanog termina prekida te o istome istovremeno obavijestiti korisnike transportnog sustava na koje se prekid odnosi.

(3) Privremeno odvajanje od transportnog sustava iz stavaka 1. ovog članka smatra se nestandardnom uslugom operatora transportnog sustava, te se naplaćuje prema važećem cjeniku nestandardnih usluga.

(4) Operator transportnog sustava nije odgovoran za moguće štete i posljedice koje krajnji kupac priključen na transportni sustav, operator povezanog sustava i korisnik transportnog sustava može imati uslijed prekida isporuke temeljem zahtjeva iz stavka 1 ovog članka.

Članak 110.

(1) Korisnik transportnog sustava može, zbog neispunjenja ugovornih obveza krajnjeg kupac priključenog na transportni sustav, od operatora transportnog sustava zahtijevati prekid isporuke plina na priključku na kojemu je jedini korisnik, sukladno Općim uvjeti korištenja transportnog sustava iz Priloga 2, ovih Mrežnih pravila.

(2) Na izlazu iz transportnog sustava na kojima uslugu transporta plina koristi dva ili više korisnika transportnog sustava, nije moguće provesti prekid isporuke na zahtjev samo jednog korisnika.

(3) Operator transportnog sustava može zbog neispunjenja ugovornih obveza korisnika transportnog sustava ograničiti ili prekinuti uslugu transporta plina, sukladno Općim uvjeti korištenja transportnog sustava iz Priloga 2, ovih Mrežnih pravila.

(4) O prekidu isporuke plina temeljem zahtjeva iz stavka 1. ovog članka ili zbog neispunjenja ugovornih obveza korisnika prema operatoru transportnog sustava, operator transportnog sustava obavještava sudionike tržišta plina na koje se prekid isporuke odnosi, Ministarstvo i regulatornu agenciju, najmanje 2 dana unaprijed.

Hitni slučajevi na transportnom sustavu ili na povezanim sustavima i postrojenjima

Članak 111.

(1) U slučaju kvara ili havarije na transportnom sustavu, koji ugrožava sigurnost ljudi i imovine operator transportnog sustava ima pravo trenutno prekinuti isporuku plina, uz telefonsku obavijest korisniku transportnog sustava, vlasniku ili operatoru povezanog sustava, na koje se prekid odnosi, te naknadnu obavijest pisanim putem.

(2) U slučaju kvara ili havarije na priključenom sustavu, koje za posljedicu imaju ili bi mogle imati ugroženost života i zdravlja ljudi ili nastanak materijalne štete na imovini, operator transportnog sustava bez odlaganja privremeno odvaja priključeni sustav od transportnog sustava, odmah nakon zaprimljenog zahtjeva ovlaštenog predstavnika vlasnika ili operatora povezanog sustava.

(3) Vlasnik ili operator povezanog sustava upućuje operatoru transportnog sustava obavijest o kvaru na priključenom sustavu i zahtjev za prekid isporuke plina, telefonski u Nacionalni dispečerski centar, uz naknadnu obavijest pisanim putem. Po primitku obavijesti operator transportnog sustava vremenu prekida isporuke obavijestit će korisnike transportnog sustav na koje prekid ima utjecaja.

(4) Ukoliko okolnosti iz stavka 2. i 3. ovog članka ugrožavaju uravnoteženje transportnog sustava, operator transportnog sustava poziva na izvanrednu nominaciju vođitelje bilančnih skupina na koje se prekid isporuke plina odnosi.

(5) Sve obavijesti, iz stavaka 3. i 4. ovog članka moraju sadržavati najmanje sljedeće podatke: vrijeme u kojem će isporuka biti prekinuta, razlozi prekida, predviđeno trajanje prekida usluge, kontakt osobe.

(6) Operator transportnog sustava uspostaviti će nakon završetka otklanjanja kvara iz stavaka 2. i 3. ovog članka redovan rad transportnog sustava te o će navedenome obavijestiti korisnike transportnog sustava na koje je prekid transporta plina imao utjecaja.

Članak 112.

(1) Operator transportnog sustava ima pravo ograničiti ili prekinuti ugovoreni transport plina u slučaju prekoračenja tehničkog kapaciteta na pojedinom ulazu u transportni sustav ili izlazu iz transportnog sustava.

(2) U slučaju iz stavka 1 ovog članka, operator transportnog sustava obavijestit će korisnike transportnog sustava, na koje se ograničenje ili prekid odnosi, 24 sata unaprijed.

Članak 113.

(1) Prije uspostave ponovne isporuke plina vlasnik ili operator povezanog sustava dužan je dostaviti u Nacionalni dispečerski centar operatora transportnog sustava pisano očitovanje o spremnosti za siguran prihvata plina.

(2) Operator transportnog sustava nije odgovoran za moguće štete i posljedice koje korisnik transportnog sustava, krajnji kupac priključen na transportni sustava ili operator povezanog sustava može imati uslijed prekida odnosno ograničenja isporuke iz ovog poglavlja XVII. Mrežnih pravila.

XVIII. NEOVLAŠTENA POTROŠNJA PLINA

Članak 114.

(1) Pod neovlaštenom potrošnjom plina od strane krajnjeg kupca priključenog na transportni sustav smatra se sljedeće: preuzimanje plina mimo obračunskog mjernog mjesta ili putem plinomjera onesposobljenog za ispravan rad, samovoljno priključenje na transportni sustav, preuzimanje plina putem plinomjera s kojega je skinuta ili oštećena plomba operatora transportnog sustava.

(2) U slučaju nastupa okolnosti iz stavka 1. ovoga članka, operator transportnog sustava ima pravo prekinuti isporuku plina krajnjem kupcu priključenog na transportni sustav, bez prethodne obavijesti, i o tome u roku od 24 sata obavijestiti korisnika transportnog sustava koji opskrbljuje plinom krajnjeg kupca priključenog na transportni sustav.

Članak 115.

(1) Naknadu za korištenje transportnog sustava u slučaju neovlaštene potrošnje plina i novčanu obvezu za isporučeni plin u slučaju neovlaštene potrošnje plina krajnji kupac priključen na transportni sustav dužan je platiti operatoru transportnog sustava, u roku od osam dana od dana izdavanja računa.

(2) Ako operator transportnog sustava može ustanoviti početak neovlaštene potrošnje plina, za obračun naknade za neovlaštenu potrošnju plina koristi se utvrđeno vrijeme neovlaštene potrošnje plina.

Članak 116.

(1) U slučaju neovlaštene potrošnje plina iz članka 114. stavka 1. ovih Mrežnih pravila, operator transportnog sustava može zamijeniti plinomjer i/ili drugu mjernu opremu ili izmjestiti obračunsko mjerno mjesto, o trošku krajnjeg kupca.

(2) Operator transportnog sustava uspostaviti će ponovnu isporuku plina u dogovoru s korisnikom transportnog sustava tek nakon što krajnji kupac priključen na transportni sustav podmiri sva dospjela dugovanja iz članka 115 ovih Mrežnih pravila i troškove zamjene plinomjera i/ili druge mjerne opreme.

Članak 117.

(1) Naknada za korištenje transportnog sustava u slučaju neovlaštene potrošnje plina određuje se prema priključnom kapacitetu iz energetske suglasnosti za to obračunsko mjerno mjesto i tarifnim stavkama za korištenje kapaciteta na dnevnoj razini.

(2) Novčana obveza za isporučeni plin kod neovlaštene potrošnje plina određuje se prema priključnom kapacitetu iz energetske suglasnosti za to obračunsko mjerno mjesto za dane za koje je utvrđena neovlaštena potrošnja i prema zadnje objavljenoj cijeni energije uravnoteženja.

XIX. NAKNADA ŠTETE

Članak 118.

(1) Operator transportnog sustava odgovara samo za nastalu štetu nastalu namjernom ili grubom nepažnjom operatora.

(2) Operator transportnog sustava ne odgovara korisnicima transportnog sustava, drugim energetskim subjektima i krajnjim kupcima priključenim na transportni sustav, za štetu nastalu kao posljedica nastanka više sile, sukladno odredbama Zakona o energiji.

(3) Korisnik transportnog sustava koji je predao u transportni sustav plin nestandardne kvalitete dužan je nadoknaditi sve troškove i štetu nastalu kod operatora transportnog sustava, korisnika transportnog sustava i krajnjeg kupca, kao posljedicu plina nestandardne kvalitete.

XX.MJERNA PRAVILA

Članak 119.

U cilju osiguranja tehničkih preduvjeta za preuzimanje plina u transportni sustav i predaju plina iz transportnog sustava, sigurno vođenje transportnog sustava, korištenje rezerviranog kapaciteta, utvrđivanje količine preuzetog i predanog plina, obračun naknada vezanih uz korištenje transportnog sustava te obračun energije uravnoteženja, operator transportnog sustava osigurava sljedeće:

- mjerenje obujma plina,
- utvrđivanje kvalitete plina,
- održavanje opreme obračunskog mjernog mjesta, uključivo i zamjenu mjerne opreme,
- umjeravanje i ovjeravanje mjerila obračunskog mjernog mjesta,
- prikupljanje podataka o rezultatima mjerenja obujma plina na obračunskom mjernom mjestu,
- prikupljanje podataka o rezultatima utvrđivanja kvalitete plina na specifičnoj točki transportnog sustava,
- provjeru i potvrdu valjanosti prikupljenih podataka,
- obradu i pohranjivanje prikupljenih podataka,
- čuvanje dokumentacije obračunskog mjernog mjesta i specifične točke transportnog sustava.

Članak 120.

(1) Osnovne mjerene veličine na ulazima u transportni sustav i na izlazima iz transportnog sustava su:

- obujam plina protekao kroz obračunsko mjerno mjesto u radnim uvjetima, izražen u m^3
- tlak plina na obračunskom mjernom mjestu, bar
- temperatura plina na mjernom mjestu, °C.

(2) Osnovna izračunata veličina je:

- obujam plina protekao kroz obračunsko mjerno mjesto, izražen u m^3 pri standardnim uvjetima
- donja ogrjevna vrijednost plina za specifičnu točku, izražena u MJ/m^3 pri standardnim uvjetima (15 °C/15 °C).

(3) Mjerenje proteklog obujma plina obavlja se neprekidno, na obračunskom mjernom mjestu, mjerilima čije su tehničke i radne karakteristike sukladne zahtjevima sljedećih propisa:

- Zakon o mjeriteljstvu;
- Pravilnik o tehničkim i mjeriteljskim zahtjevima koji se odnose na mjerila;
- norme koje je prihvatio HZN koje su sukladne s bitnim zahtjevima za mjerila na koja se primjenjuje
- Naredba o ovjernim razdobljima za pojedina zakonita mjerila i načinu njihove primjene i o umjernim razdobljima za etalone koji se upotrebljavaju za ovjeravanje zakonitih mjerila;

- Mjerenje protoka fluida turbinskim plinomjerom i plinomjerom s rotacijskim klipom prema HR EN 12405
- Izračun faktora stlačivosti prirodnog plina prema HR ISO 12213.
- pretvorba mjernih vrijednosti na druge referentne uvjete (faktori konverzije) u skladu s normom HRN EN ISO 13443.

Obračunsko mjerno mjesto

Članak 121.

Operator transportnog sustava za svako obračunsko mjerno mjesto određuje tehničke i druge značajke plinomjera i druge mjerne opreme, sukladno propisima o mjeriteljstvu, preporukama proizvođača opreme, važećim standardima i ovim Mrežnim pravilima.

Članak 122.

(1) Plinomjer i druga mjerna oprema te oprema za regulaciju tlaka na obračunskom mjernom mjestu na izlazima iz transportnog sustava sastavni su dio transportnog sustava.

(2) Operator transportnog sustava održava o svom trošku plinomjer, drugu mjernu opremu i opremu za regulaciju tlaka te umjerava plinomjer i drugu mjernu opremu, iz stavka 1. ovog članka.

(3) Plinomjer i druga mjerna oprema, iz stavka 1. ovog članka, moraju kod ugradnje imati valjani ovjerni žig iz tekuće ili prethodne godine.

Članak 123.

(1) Ako obračunsko mjerno mjesto nije u vlasništvu operatora transportnog sustava, njezin vlasnik dužan je:

- osigurati usklađenost ugrađene opreme, njeno funkcioniranje i održavanje s tehničkim zahtjevima propisanim ovim Mrežnim pravilima,
- omogućiti uključivanje opreme u sustav za daljinski nadzor i prikupljanje podataka operatora transportnog sustava,
- operatoru transportnog sustava na svaki zahtjev bez odlaganja omogućiti pristup ugrađenoj opremi i uvid u prateću dokumentaciju održavanja,
- operatora transportnog sustava informirati o stanju ispravnosti, svim poremećajima u radu, popravcima te o planiranim radovima održavanja opreme.

(2) Ukoliko vlasnik obračunskog mjernog mjesta iz stavka (1) ovog članka ne omogući pristup obračunskom mjernom mjestu, operator transportnog sustava nakon dostavljene pisane obavijesti, ima pravo istome prekinuti prihvrat ili isporuku plina.

Članak 124.

Operator transportnog sustava podatke o izmjerenom obujmu plina sa svih obračunskih mjernih mjesta prikuplja jednom dnevno sustavom za daljinsko očitavanje obračunskih mjerenja.

Članak 125.

Operator transportnog sustava očitat će stanje plinomjera na posebni zahtjev korisnika transportnog sustava ili krajnjeg kupca priključenog na transportni sustav ili operatora povezanog sustava, na trošak podnositelja zahtjeva, prema cjeniku za nestandardne usluge operatora transportnog sustava.

Mjerna oprema

Članak 126.

(1) Obujam plina protekao kroz obračunsko mjerno mjesto u radnim uvjetima tlaka i temperature mjeri se plinomjerom.

(2) Obujam plina protekao kroz obračunsko mjerno mjesto sveden na standardne uvjete tlaka i temperature izračunava se uređajem za pretvorbu obujma plina – korektorom ili računalom protoka.

(3) Kvaliteta plina na mjernom mjestu utvrđuje se opremom za utvrđivanje kvalitete plina.

Članak 127.

(1) Obračunsko mjerno mjesto na ulazu u transportni sustav mora imati sljedeću mjernu opremu:

- plinomjer,
- uređaj za pretvorbu obujma plina s pripadajućim mjernim pretvornicima tlaka i temperature i priključcima za provjeru njegove ispravnosti, s funkcijom pohranjivanja podataka izmjerenih na satnoj osnovi te priključkom za prijenos podataka,
- opremu za kontinuirano utvrđivanje kvalitete plina, s priključcima za provjeru ispravnosti te funkcijom pohranjivanja podataka izmjerenih na satnoj i dnevnoj osnovi te priključkom za prijenos podataka.

Članak 128.

(1) Obračunsko mjerno mjesto na izlazu iz transportnog sustava mora imati sljedeću mjernu opremu:

- plinomjer,
- uređaj za pretvorbu obujma plina s pripadajućim mjernim pretvornicima tlaka i temperature i priključcima za provjeru njegove ispravnosti, s funkcijom pohranjivanja podataka izmjerenih na satnoj osnovi te priključkom za prijenos podataka i
- standardizirani priključak za uzorkovanje prirodnog plina radi laboratorijskog određivanja sastava te ogrjevne vrijednosti prirodnog plina.

(2) Obračunsko mjerno mjesto na izlazu iz transportnog sustava može imati i opremu za utvrđivanje kvalitete prirodnog plina.

Članak 129.

(1) Plinomjer može biti sljedeće izvedbe:

- turbinski plinomjer,
- plinomjer s rotacijskim stapovima,
- ultrazvučni plinomjer.

(2) Mjerenje protoklog obujma plina turbinskim plinomjerom i plinomjerom s rotacijskim stapovima, obavlja se u skladu s Pravilnikom o tehničkim i mjeriteljskim zahtjevima koji se odnose na mjerila;

(3) Dozvoljena relativna greška pri mjerenju ovim mjerilima mora biti u granicama:

$$\pm 2\% \text{ za } Q_{\min} \leq Q < Q_t$$

$$\pm 1\% \text{ za } Q_t \leq Q \leq Q_{\max}$$

Gdje je:

Q_{\min} – najmanji protok – najmanji protok pri kojemu plinomjer daje pokazivanja koja zadovoljavaju zahtjeve koji se odnose na najveću dopuštenu pogrešku.

Q_{\max} – najveći protok – najveći protok pri kojemu plinomjer daje pokazivanja koja zadovoljavaju zahtjeve koji se odnose na najveću dopuštenu pogrešku.

Q_t – prijelazni protok – protok koji se pojavljuje između najvećeg i najmanjeg protoka, pri kojem se područje protoka dijeli na dva područja; „gornje područje“ i „donje područje“. Svako područje ima svoju dopuštenu pogrešku.

Članak 130.

(1) Ultrazvučna mjerila protoka mora imati najmanje četiri para mjernih senzora.

(2) Mjerenje protoklog obujma plina ultrazvučnim mjerilima protoka, obavlja se u skladu s sljedećim propisima i standardima;

- ISO 17089
- AGA 9, Measurement of gas by Multipath Ultrasonic meters, 1998;
- BS 7965, The Selection, Instalation, Operation and Calibration of Diagonal Path Transit Time Ultrasonic Flow Meters for Industrial Gas Applications,2000;

(3) Dozvoljena relativna greška pri mjerenju mjerilima iz stavka (1) ovog članka mora biti u granicama :

$$\pm 2\% \text{ za } Q_{\min} \leq Q < Q_t$$

$$\pm 1\% \text{ ta } Q_t \leq Q \leq Q_{\max}$$

Gdje je:

Q_{\min} – najmanji protok
 Q_t – prijelazni protok
 Q_{\max} – najveći protok

Članak 131.

(1) Uređaj za pretvorbu obujma plina može biti:

- korektor obujma plina,
- računalo protoka.

(2) Korektor obujma plina ili računalo protoka je mjerna oprema s odgovarajućim računalnim programom koji prima podatke s plinomjera i mjernih pretvornika tlaka i temperature te izračunava obujam prirodnog plina pri standardnim uvjetima.

(3) Kod izračunavanja obujma prirodnog plina pri standardnim uvjetima koristi se faktor stlačivosti utvrđen na temelju parametara kvalitete prirodnog plina iz prethodnog razdoblja.

(4) Uređaju za pretvorbu obujma plina može biti pridružena oprema za određivanje sastava plina s mogućnošću neprekidnog osvježavanja podataka o sastavu i fizičkim svojstvima plina.

(5) Dozvoljena relativna greška uređaja za pretvorbu obujma plina iznosi +/-1%.

Članak 132.

(1) Uređaj za pretvorbu obujma plina mora biti izrađen u Ex izvedbi sa stupnjem mehaničke zaštite IP 66, u slučaju ugradnje u zoni opasnosti 1 i 2.

(2) Uređaj za pretvorbu obujma plina mora biti izveden s odgovarajućim neprekidnim napajanjem.

(3) U sklopu uređaja za pretvorbu obujma plina mora se nalaziti mjerni pretvornik apsolutnog tlaka, mjerni pretvornik temperature, memorijska jedinica (data-logger) i komunikacijski sklopovi.

(4) Računalni program uređaja za pretvorbu obujma plina mora ispunjavati sljedeće zahtjeve:

- mora sadržavati funkcionalnost pohranjivanja rezultata mjerenja (data-logging) najmanje na satnoj osnovi
- pohranjivanje svih procesnih i računatih podataka, događaja i alarmnih stanja po mjernim intervalima.

(5) Komunikacijski sklopovi moraju zadovoljiti sljedeće zahtjeve:

- komunikacijsko sučelje za lokalni pristup uređaju radi parametrisiranja i preuzimanja podataka,
- komunikacijsko sučelje najmanje RS232 prema sustavu daljinskog očitavanja i nadzora mjerne opreme,
- standardni komunikacijski protokol Modbus RTU.

Članak 133.

(1) Ovisno o tehnološkim i tehničkim uvjetima te zemljopisnom položaju mjernog mjesta operator transportnog sustava određuje kriterije za odabir mjerne opreme na ulazima u transportni sustav i na izlazima iz transportnog sustava.

(2) Operator transportnog sustava za svako obračunsko mjerno mjesto određuje tehničke i druge značajke plinomjera i druge mjerne opreme sukladno propisima o mjeriteljstvu, preporukama proizvođača opreme, važećim standardima i ovim Mrežnim pravilima.

Članak 134.

(1) Na obračunskim mjernim mjestima na ulazima u transportni sustav koriste se turbinski plinomjeri i ultrazvučni plinomjeri.

(2) Na obračunskim mjernim mjestima na izlazima iz transportnog sustava primjenjuju se sljedeći kriteriji pri odabiru mjerne opreme:

- za protoke do 500 m³/h u radnim uvjetima koriste se plinomjeri s rotacijskim stapovima ili turbinski plinomjer;
- za protoke veće od 500 m³/h a manje od 30.000 m³/h u radnim uvjetima koriste se turbinski plinomjeri, plinomjeri s rotacijskim stapovima ili ultrazvučni plinomjeri;
- za protoke veće od 30.000 m³/h u radnim uvjetima koriste se turbinski plinomjeri ili ultrazvučni plinomjeri.

Članak 135.

(1) Broj mjernih linija na obračunskom mjernom mjestu određuje se ovisno o dnevnim varijacijama protoka i najvećem dnevnom protoku na sljedeći način:

- ako jedno mjerilo može pokriti čitavo mjerno područje ugrađuje se jedna mjerna linija;
- ako jedno mjerilo ne može pokriti čitavo mjerno područje ugrađuju se dvije ili više mjernih linija različitog raspona;
- na obračunskom mjernom mjestu s maksimalnim dnevnim protokom većim od 1.000.000 m³/dan ugrađuje se i rezervna mjerna linija te usporedno mjerenje;
- rezervna mjerna linija i/ili usporedno mjerenje može se ugraditi i na obračunskom mjernom mjestu s maksimalnim dnevnim protokom manjim od 1.000.000 m³/dan, ako to traži korisnik transportnog sustava ili je nužno za pouzdanost rada sustava mjerenja ili transportnog sustava u cjelini.

(2) Prilikom izgradnje obračunskog mjernog mjesta gornja granica mjernog područja plinomjera mora biti veća od priključnog kapaciteta.

Ispitivanje mjerne opreme:

Članak 136.

(1) Priprema za ispitivanje mjerne opreme obavlja se kod ovlaštenih servisa za pripremu mjerila za ispitivanje, uz mjeriteljski nadzor Državnog zavoda za mjeriteljstvo (DZM).

(2) Mjerna oprema mora biti u mjeriteljskom smislu ispitana u priznatim ispitnim laboratorijima i ovjerena od Državnog zavoda za mjeriteljstvo.

(3) Mjerna oprema može se koristiti u obračunske svrhe samo ako je u propisanim vremenskim razdobljima umjerena i ovjerena od Državnog zavoda za mjeriteljstvo (DZM).

(4) Kontrole mjerila mogu biti i češće s ciljem provjere rada mjerne opreme.

(5) Parametri vremena na mjernoj opremi utvrđuju se sukladno odredbama Zakona o računanju vremena. Kod uvođenja ljetnog i zimskog računanja vremena, parametri vremena na mjernoj opremi se ne mijenjaju.

Članak 137.

(1) Obračunsko mjerno mjesto može imati obilazni vod za potrebe održavanja mjerne opreme bez utjecaja na isporuku plina.

(2) Obračunsko mjerno mjesto mora biti izvedeno tako da u plinomjer ulazi suh i filtrirani plin s protokom u obliku laminarnog strujanja, bez vrtloženja.

(3) Obračunsko mjerno mjesto mora biti zaštićeno od direktnog i indirektnog zračenja sunca i ostalih meteoroloških utjecaja.

(4) Na obračunskom mjernom mjestu nizvodno od plinomjera, u slučaju turbinskog i ultrazvučnog plinomjera, i uzvodno od plinomjera ili na plinomjeru, u slučaju plinomjera sa rotacijskim stapovima, moraju biti ugrađene dvije zaštitne košuljice (na navarni kolčak ½" NPT) za mjerenje temperature. Jedna se koristi za mjerno osjetilo temperature uređaja za pretvorbu obujma plina, a druga za ispitno mjerilo temperature.

Članak 138.

(1) Spoj plinomjera i cijevnih instalacija mora biti izveden prirubničkim spojem.

(2) Preporuka je da duljina ravnog dijela cijevi na ulaznoj strani plinomjera iznosi najmanje 5 promjera plinomjera (5D), osim ukoliko proizvođač ne dozvoljava manju duljinu.

(3) Priključak za mjerenje tlaka, koji se koristi za uređaj za pretvorbu obujma plina, mora biti izveden preko ispitne troputne kuglaste slavine.

Članak 139.

- (1) Turbinski plinomjer mora biti opremljen s uređajem za podmazivanje plinomjera.
- (2) Turbinski plinomjer i plinomjer s rotacijskim stapovima mora biti opremljen s niskofrekventnim davačem impulsa u glavi („reed-kontakt“ ili odgovarajući) te jednim ili dva visokofrekventna davača impulsa na kućištu, za detekciju lopatica rotora i/ili lopatica kontrolnog diska.

Članak 140.

- (1) Korektor obujma plina ugrađuje se na plinomjer ili pokraj njega.
- (2) Računalo protoka ugrađuje se u zasebnoj prostoriji s odgovarajućim neprekidnim napajanjem i ima pripadajuće mjerne pretvornike ugrađene uz plinomjer na mjernoj liniji.

Članak 141.

- (1) Sustav uzemljenja, izjednačavanja potencijala i uzemljenja instalacija u protueksplozijskoj izvedbi mora biti ispravan i prilagođen okruženju (tehničko-tehnološkom i zemljopisnom) te ne smije biti izvorom smetnji koje mogu izazvati poremećaj rada mjerne opreme i pripadajuće komunikacijske opreme.
- (2) Elektroenergetski sustav, ispravljači, pretvarači i ostala oprema električnog napajanja ne smije biti izvorom smetnji koje mogu izazvati poremećaj rada mjerne opreme i pripadajuće komunikacijske opreme. U slučaju moguće pojave smetnji, moraju se ugraditi odgovarajući zaštitni filtri.
- (3) Mjerna oprema i njezini pomoćni uređaji koji su u protueksplozijskoj izvedbi, moraju imati sve pripadajuće certifikate i mišljenja od nadležnog državnog tijela za prostore ugrožene eksplozivnom atmosferom (Ex-Agencija).

Članak 142.

- (1) Operator transportnog sustava vodi evidenciju mjerne opreme.
- (2) Evidencija mjerne opreme sadrži sljedeće:
 - podatke o mjestu ugradnje mjerne opreme
 - naziv mjesta ulaza/izlaza
 - naziv mjerne linije
 - radni tlak mjerne linije
 - maksimalni protok mjerne linije
 - podatke o ugrađenom plinomjeru
 - tehničke karakteristike plinomjera
 - podatke o Ex certifikatu plinomjera
 - podatke o mjeriteljskoj ovjeri plinomjera
 - podatke o ugrađenom korektoru ili računalu protoka
 - tehničke karakteristike korektora ili računala protoka
 - podatke o Ex certifikatu korektora ili računala protoka
 - podatke o mjeriteljskoj ovjeri korektora ili računala protoka
 - podatke o mjernoj opremi u pričuvi

Članak 143.

- (1) Krajnji kupac priključen na transportni sustav i operator povezanog sustava mogu iz opravdanih razloga tražiti kontrolno ispitivanje ispravnosti plinomjera i druge mjerne opreme.

(2) Ako kontrolno ispitivanje pokaže neispravnost plinomjera i druge mjerne opreme, troškove pregleda snosi operator transportnog sustava, a ako je plinomjer i druga mjerna oprema ispravna troškove pregleda snosi podnositelj zahtjeva za kontrolni pregled.

(3) U slučaju neispravnosti plinomjera i druge mjerne opreme operator transportnog sustava zamijenit će plinomjer i drugu mjernu opremu o vlastitom trošku.

(4) U slučaju da se kontrolnim ispitivanjem dokaže neispravnost mjerne opreme operator transportnog sustava ispravit će utvrđene količine plina za razdoblje od zaprimanja zahtjeva za kontrolnim ispitivanjem ispravnosti plinomjera i druge mjerne opreme do zamjene mjerne opreme, primjenom pravila propisanih u članku 146. ovih Mrežnih pravila.

(5) U slučaju iz stavka (4) ovog članka operator transportnog sustava provest će ispravak svih izvještaja sukladno odredbama članka 103. ovih Mrežnih pravila.

Članak 144.

(1) Operator transportnog sustava prikuplja podatke s obračunskih mjernih mjesta sustavom za daljinsko očitavanje obračunskog mjerenja.

(2) Podaci iz stavka 1. ovog članka, prikupljaju se kontinuirano na mjernom mjestu, a očitavaju se jednom dnevno, po isteku plinskog dana.

Članak 145.

(1) Operator transportnog sustava vodi evidenciju o izmjerenom obujmu plina, a koja sadrži i sljedeće podatke iz uređaja za pretvorbu obujma plina:

- podaci iz data-loggera:
 - satni obujam korigirani (ili stanje korigiranog brojila u puni sat),
 - satni obujam nekorigirani (ili stanje nekorigiranog brojila u puni sat),
 - prosječni satni apsolutni radni tlak plina (ili vrijednost tlaka u puni sat),
 - prosječna satna temperatura plina (ili vrijednost temperature u puni sat),
- vrijednosti trenutno izmjerenih veličina:
 - trenutni protok,
 - apsolutni radni tlak,
 - radna temperatura,
 - stanje korigiranog brojila,
 - stanje nekorigiranog brojila,
- ostali podaci:
 - stanje baterije korektora,
 - tablica alarma,
 - tablica događaja.

Članak 146.

U slučaju nepostojanja podatka ili utvrđene greške mjerenja, operator transportnog sustava ispravljaja podatke na jedan od sljedećih načina:

- koristeći podatke s plinomjera i korektora ili računala protoka usporednog mjerenja ako su na raspolaganju;
- koristeći podatke s plinomjera uz korekciju tlaka;
- na temelju prosječno preuzetog obujma prirodnog plina u prethodnim razdobljima, uz uvjet da je preuzimanje prirodnog plina u tim razdobljima približno jednako;
- na temelju podataka mjerenja proizvođača prirodnog plina, operatora povezanog sustava ili krajnjeg kupca priključenog na transportni sustav;
- na temelju usporedne analize trendova isporuke na izlazima sličnih karakteristika,

- na temelju laboratorijski utvrđenih rezultata ispitivanja mjerene opreme.

Članak 147.

(1) Operator transportnog sustava obavijestit će o zamjeni mjerne opreme operatora povezanog sustava ili krajnjeg kupca priključenog na transportni sustav tri dana prije izvođenja radova.

(2) Ukoliko zamjene mjerne opreme iz stavka (1) ovog članka utječe na ograničenje ili prekid isporuke plina operator transportnog sustava obavijestit će o zamjeni mjerne opreme i korisnika transportnog sustava.

(3) Prilikom zamjene mjerne opreme na obračunskom mjernom mjestu na kojem tijekom zamjene mjerne opreme nije moguće mjeriti obujam plina, preuzetim odnosno predanim obujmom plina smatrat će se obujam koji je jednak umnošku trenutnog protoka plina, utvrđenog na uređaju za pretvorbu obujma plina, neposredno prije početka zamjene mjerne opreme i vremena trajanja zamjene ili procjenom temeljem analize trendova potrošnje prije zamjene i vremena trajanja zamjene.

Utvrđivanje kvalitete plina

Članak 148.

(1) Utvrđivanje kvalitete prirodnog plina podrazumijeva:

- određivanje kemijskog sastava prirodnog plina, molarni udio, %
- određivanje sadržaja sumpornih spojeva u plinu, težinski udio, mg/m^3 ,
- mjerenje točke rošenja vode i ugljikovodika, $^{\circ}\text{C}$ pri tlaku 50 bar.

(2) Izračunom se određuju sljedeći parametri kvalitete prirodnog plina:

- relativna gustoća prirodnog plina, (zrak=1),
- ogrjevna vrijednost, MJ/m^3 ,
- faktor stlačivosti „Z“,
- Wobbe indeks, kJ/m^3

(3) Izračun vrijednosti iz stavka 2. ovog članka provodi se u skladu s normom „HRN EN ISO 6976 – Izračunavanje ogrjevnih vrijednosti, gustoće, relativne gustoće i Wobbe indeksa iz sastava prirodnog plina“. Važeći standard za izračun „Z“ faktora stlačivosti je SGERG.

Članak 149.

(1) Mjerenje kvalitete plina obavlja se kontinuirano opremom za određivanje kemijskog sastava plina i opremom za mjerenje drugih parametara kvalitete plina ugrađenom na specifičnoj točki transportnog sustava ili povremeno, uzimanjem uzorka plina i analizom istoga u ovlaštenom laboratoriju.

(2) Oprema za utvrđivanje kvalitete plina sastoji se od:

Opreme za određivanje kemijskog sastava plina:

- plinskog procesnog kromatografa

Opreme za mjerenje drugih parametara kvalitete plina:

- procesnog analizatora točke rošenja vode
- procesnog analizatora točke rošenja ugljikovodika
- procesnog analizatora udjela sumpornih spojeva u prirodnom plinu.

(3) Oprema za utvrđivanje kvalitete plina mora biti izvedbe koja omogućava mjerenje i izračun vrijednosti parametara standardne kvalitete plina propisane Općim uvjetima opskrbe plinom.

(4) Uzimanje uzorka plina na specifičnim točkama transportnog sustava obavlja se dva puta mjesečno i to u razdoblju od 3. do 10. dana u mjesecu i u razdoblju od 16. do 23. dana u mjesecu.

Članak 150.

(1) Za ulaze u transportni sustav utvrđivanje kvalitete plina obavlja se korištenjem opreme za određivanje kemijskog sastava plina, sadržaja sumpornih spojeva, točke rošenja vode i točke rošenja ugljikovodika, ugrađene na obračunskom mjernom mjestu.

(2) Opremu za mjerenje parametara kvalitete plina na ulazima u transportni sustav dužni su o vlastitom trošku ugraditi proizvođač plina i operator sustava skladišta plina.

Članak 151.

(1) Za izlaze iz transportnog sustava utvrđivanje kvalitete plina obavlja se korištenjem opreme za utvrđivanje kemijskog sastava plina na specifičnim točkama transportnog sustava.

(2) Specifična područja i specifične točke određuje operator transportnog sustava i javno ih objavljuje na službenoj internetskoj stranici.

Članak 152.

Oprema za utvrđivanje kvalitete plina mora biti ugrađena poštujući preporuke proizvođača oprema te mora biti zaštićena od štetnih utjecaja okoline i vibracija.

Članak 153.

(1) Plinski procesni kromatograf je uređaj koji analitičkom tehnikom odjeljuje pojedine komponente iz kompleksnih smjesa.

(2) Na temelju detektiranih komponenti kromatograf izračunava fizičkih svojstava, a prema standardu „HRN EN ISO 6976 – Izračunavanje ogrjevnih vrijednosti, gustoće, relativne gustoće i Wobbe indeksa iz sastava prirodnog plina“.

3) Kromatograf kao radne plinove koristi plin helij kvalitete najmanje He 5.6 te kalibracijski plin.

(4) Kalibracijski plin je visokokvalitetna certificirana mješavina određenih plinova (ugljikovodika i primjesa) pripremljena najčešće gravimetrijskom metodom i s pripadajućim certifikatom, a koristi se za svakodnevnu automatsku kalibraciju kromatografa.

(5) Svaka od komponenti kalibracijskog plina mora imati svoju dokumentiranu nesigurnost i udio u smjesi. Certifikat za kalibracijski plin izdan od strane laboratorija akreditiranog prema ISO 17025 prikazuje metodu pripreme, korištene nacionalne standarde, udjele komponenata u smjesi i njihove pripadajuće nesigurnosti te fizička svojstva mješavine.

(6) Funkcija automatske kalibracije odvija se svakodnevno u najmanje dva uzastopna prolaza. Za ispravnu funkcionalnost, kalibracijska boca mora biti neprekidno spojena na ulaz za kalibracijski plin kromatografa.

(7) Zahtjevi glede točnosti mjerenja kromatografa analitičkom metodom moraju biti u skladu sa standardom „HRN EN ISO 10723:2008 Prirodni plin -- Procjena mogućnosti procesnih analitičkih sustava“

(8) Plinski procesni kromatograf mora biti komunikacijski povezan s obračunskim računalima protoka koji se nalaze na objektu na kojem je ugrađen u svrhu izračuna faktora stlačivosti Z.

(9) Plinski procesni kromatograf mora biti izrađen u odgovarajućoj Ex izvedbi u slučaju ugradnje u zoni opasnosti 1 i 2.

(10) Plinski procesni kromatograf mora biti izveden s odgovarajućim neprekidnim napajanjem.

(11) U sklopu plinskog procesnog kromatografa moraju se nalaziti memorijska jedinica (data-logger) i komunikacijski sklopovi.

Članak 154.

(1) Uzorkovanje plina mora biti izvedeno tako da osigurava reprezentativan i pogodan uzorak radnog protoka za opremu za utvrđivanje kvalitete plina.

(2) Uzorkovanje plina mora biti izvedeno sukladno preporukama proizvođača opreme za uzorkovanje, opreme za određivanje kvalitete plina te standarda HRN EN ISO 10715:2008 Prirodni plin -- Upute za uzorkovanje.

Članak 155.

Izračunata fizička svojstva koja se koriste za obračunske izračune moraju biti mjeriteljski sljedeće prema pripadajućoj specifičnoj točki uzorkovanja, datumu i vremenu uzorkovanja.

Članak 156.

(1) Korisnik transportnog sustava ima pravo podnijeti prigovor na izvještaj o kvalitetu plina operatoru transportnog sustava.

(2) Operator transportnog sustava provest će u roku od 15 dana od dana primitka prigovora ispitivanje kvalitete plina na mjestu isporuke iz prigovora korisnika transportnog sustava. O istome obavijestit će korisnika transportnog sustava i očitovat se na prigovor u roku od 30 dana od dana primitka prigovora.

(3) Ako podnositelj prigovora, uz prigovor, dostavi operatoru transportnog sustava podatke o provedenom ispitivanju kvalitete plina od strane ovlaštene osobe, operator transportnog sustava može to prihvatiti i o tome donijeti odluku ili sam provesti ispitivanje kvalitete plina na mjestu isporuke iz prigovora korisnika transportnog sustava.

(4) Ako je zahtjev podnositelja prigovora neutemeljen, troškove ispitivanja kvalitete plina snosi podnositelj prigovora, a ako je utemeljen, troškove ispitivanja kvalitete plina snosi operator transportnog sustava.

XXI. IZMJENA I DOPUNA MREŽNIH PRAVILA TRANSPORTNOG SUSTAVA

Članak 157.

Sve izmjene i dopune ovih Mrežnih pravila, koje utječu na izmjenu informacijskog sustava za upravljanje kapacitetima transportnog sustava, mogu stupiti u primjenu tek nakon roka nužnog za prilagodbu informacijskog sustava, a kojeg određuje operator transportnog sustava.

XXII. PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 158.

Ako proizvođač plina i operator sustava skladišta plina do 31.12.2015. godine ne opremi svoja izlazna obračunska mjerna mjesta opremom za utvrđivanje kvalitete plina, operator transportnog sustava opremit će ta mjesta odgovarajućom opremom o trošku proizvođača plina ili operatora sustava skladišta plina.

Članak 159.

Danom stupanja na snagu ovih Mrežnih pravila prestaju važiti Mrežna pravila transportnog sustava („Narodne novine“ 50/09 i 88/12).

Članak 160.

Ova Mrežna pravila stupaju na snagu 1. prosinca 2013. godine.

XXIII. PRILOZI

1. Ugovor o transportu plina
2. Opći uvjeti korištenja transportnog sustava
3. Obavijest o raspodjeli kapaciteta
4. Sporazum o pristupu informacijskoj platformi operatora transportnog sustava
5. Operativni i službeni kontakti voditelja bilančne skupine i korisnika transportnog sustava
6. Sporazum o uvođenju skupnog izlaza iz transportnog sustava